Nedėlinis Laikrasztis
„LIETUVA“
Iszeina kas Petnyczia Chicago, Ill.

Prenumerata ant metu:
Am-rikoje $2.00
I Užmari $3.00

"Lietuva" spaudina Kulgas, Konstitucijas ir kitokius drukus lietuwiszkai, lenkiszkai ir angliszkai.

Užsiraszant "Lietuvą" reikia draugiai ir prenumeratą prikisti. Prisiusdami pinigus adresuokite taip:

A. OLSZEWSKIS,
924 33rd St., Chicago, Ill.
Sub-Station No. 60.

LIETUVA

The Lithuanian Weekly
"LIETUVA"
Published every Friday, at Chicago, Ill.

Executes all kind of Job Printing and translating in Lithuanian, Polish and languages.

Subscription $2.00 per year.

All communications must be addressed.
A. OLSZEWSKI,
924 33rd St., Chicago, Ill.
Sub-Station No. 60.

Nr. 14 CHICAGO, ILL., PETNYCZIA, 5 Balandžio (April) 1901 m. Metas IX

ENTERED AT THE CHICAGO, ILL. POST OFFICE AS SECOND CLASS MATTER.

Politiszkos žinios.

—o—

Amerika.

Kova ant Filipinų, rodosi, jau neužilgio turės pasibaigti. Jenerolui Funston isztikro pasisekė paimti į nelaisvę svarbiausią apginėją liuosybės, garsų Aguinaldą. Isz tikro pasisekė mat amerikonams papirkti iszdavėjus. Kiek jiems iszmokėta, dar ne žinia, bet kiekvienas supranta, kad jie dykai ne iszdavė savo vadovo. Neseniai pats Amerikos randas pagarsino, jog ant sznipinėjimo ir papirkimų ant Filipinų Amerikos iždas iszleido 2½ milijono doliarų. Kituose krasztuose randai teiposgi pasinaudoja isz papirkimų, bet tokius darbus laiko už ne dorus, todėl juos slepia. Amerikos gi virszininkai ne moka atskirti doro nuo ne doro ir isz nedorų darbų džiaugiasi, jais gėrisi, jeigu jie palengvina atsiekti mierį. Kitur visgi nedorais darbais bjaurisi ir jais nieks nesigiria, nors žinoma ir kitur griebiasi nedorybių, tik jas slepia, jų gėdisi.

Bet grįžkime prie paėmimo Aguinaldo. Iszdavė jį amerikonams vienas filipinieczių oficieras, kuriam Aguinaldo pavedė sukviesti kitus vadovus ant rodos. Tas savo tėvynės pardavėjas, vietoj iszpildyti savo vadovo prisakymą, atkako pas jenerolą Funstoną ir pasisiulė užvesti amerikoniszką kariauną į vietą, kur yra Aguinaldo; apsiėmė dar padirbtais laiszkais įtraukti Aguinaldą į amerikonų kilpas; padavė visą plianą jo paėmimo. Plianą tą jenerolas Funston iszpildė ir jis pasirodė pasekmingu. Amerikoniszka kariauna likosi aprėdyta į filipinieczių drabužius (tas, pagal terptautiszkas tiesas karėse yra uždrausta, bet amerikoniszki jenerolai ar ne pažįsta terptautiszkų tiesų arba ant jų ne paiso), paėmė kiek tikrų filipinieczių ir isztraukė į kalnus, kur buvo pasislėpęs Aguinaldo. Tas, žinoma, apie tokią prigavystę nieko ne žinojo. Kada jam perdavė padirbtą laiszką neva nuo vieno filipinieczių vadovo, kuriuom tas pakvietė Aguinaldą atkakti į paskirtą vietą ant pasikalbėjimo, Aguinaldo be jokio nepasitikėjimo atkako su 20 kareivių į namus, kur buvo jenerolas Funston su savo perrėdyta kariauna. Aguinaldo kareiviai, supratę prigavystę, pradėjo szaudyti, bet pats jų vadovas, tikėdamas, kad jie teip sau szaudo, liepė be reikalo patronų ne naikinti. Tąsyk tik jis suprato, kad likosi į kilpas įtrauktas, kada Funston apreiszkė, jog paima jį į nelaisvę. Paimtą Aguinaldą atgabeno į Manillę. Dabar amerikoniszkos kariaunos virszinįkas nuo jo reikalauja, kad jis iszduotų atsiszaukimą į kitus pasikėlėlių vadovus su prisakymu, kad jie pasiduotų amerikonams, kitaip žada nelaisvį atiduoti kariszkam sudui. Reikalavimo to Aguinaldo dar ne iszpildė, bet paėmimas svarbiausio pasikėlimo palaikytojo atsiliepė ant kitų vadovų: jie viens po kitam pasiduoda amerikonams. Matyt, kad karė czia artinasi prie galo. Ar ant ilgo vienok užgims czia tvarka, sunku pasakyti. Lupimais, neteisybėms nauji salų valdonai gal pasikėlimą vėl pagimdyti. Sztai dabar czia apsireiszkė prigavystės amerikoniszkų kareivių penėjimo užveizdos. Oficierai, prižiurinti provijantą, pardavinėjo jį ant savo naudos.

Danijos randas pagarsino, ant kokių iszlygų gali parduoti Amerikai savo valdybas Antilių salų: reikalauja ne tik 4 milijonų doliarų, bet teiposgi, kad Amerika pripažintų gyventojus už pilnus savo ukėsus su visoms tiesoms. Matyt, kad Danija ne turi didelio noro parduoti tas salas Amerikai. Danija užmano jas atiduoti Vokietijai, už ką tojė sugrąžintų Danijai 1863 m. paveržtą, danieczių apgyventą, Szlezvigo dalį, isz ko Danijai butų daug didesnė nauda negu pardnodant tas salas Amerikai.

Gyventojai paveržtos nuo Iszpanijos salos Porto Rico skundžiasi, kad patekę Amerikai, atsirado daug niekesnėse sanlygose, negu buvo valdant iszpanijonams. Svetimi krasztai uždėjo daug didesnius muitus ant tos salos produktų negu buvo pirma. Per tai prekysta visai nupuolė, gyventojus pasiekė toks vargas, kokio czia seniaus niekada ne buvo.

Chinai.

Chinų randas iki sziol ne užtvirtino sutarties padarytos su Maskolija, kuriai pagal tą sutartį patenka Mandžurija, kadangi, kaip tvirtina angliszki laikraszcziai, tam sutarimui pasiprieszino: Vokietija, Anglija, Japonija ir Suvienytos Valstijos. Prancuzija teiposgi ne paremia Maskolijos. Gal tame angliszkų laikraszczių praneszime ir yra kiek teisybės. Turbut Amerika bandė pasipriesztinti Maskolijos godumui, kadangi dabar maskoliszki laikraszcziai pradėjo smarkiai raszyti priesz Ameriką, reikalauja nuo rando, idant tas pasirupintų iszliuosuoti Vidurinę ir Pietinę Ameriką nuo politiszkos ir ekonomiszkos įtekmės Suvienytų Valstijų. Žinoma, isz tų nesutikimų karė tuom tarpu neužgims terp Amerikos ir Maskolijos, kadangi ant to Amerika viena per silpna, o vėl Maskolija Amerikoj ne turi tokių reikalų, už kuriuos reiktų karę vesti. Kol Amerika užsilaikys dabartiniuose rubežiuose, nieks ant jos ne užpuls. Jeigu gi ji nepasiganėdis tuom, ką turi ir užsimanys toliaus griebti vieną po kitam jai ne prigulinczius krasztus, tai turi but pasirengusi ant karės ne su viena Maskolija, kadangi nė vienai kitai vieszpatystei ne butų parankus per daug didelis susidrutinimas Amerikos. Dabar angliszki laikraszcziai garsina, buk sutartis padaryta terp Maskolijos ir Chinų reikaluose Mandžurijos bus Chinų rando užtvirtinta 11 d. balandžio. Taigi reikia manyti, kad Maskolija nenusigando protesto kitų vieszpatyszczių, jeigu toks protestas isz tikro buvo pakeltas. Greicziaus kiti krasztai persergėjo vien Chinų randą, kad jeigu jis atiduotų kokį nors žemės plotą Maskolijai, tai ir kiti krasztai pareikalaus teiposgi atsakanczių žemės krasztų. Jeigu Chinai ne paisys ant to persergėjimo, tai turbut Maskolija bus jiems pažadėjusi savo pagelbą priesz kitas vieszpatystes.

Angliszki laikraszcziai vis pranaszauja karę terp Maskolijos ir Japonijos. Dabar paduoda vėl, buk Japonija mobilizuoja savo kariauną ir laivynę. Nors Japonijai ir vodingas susidrutinimas Maskolijos Azijoj, bet ji viena vargiai bo pradės karę, o tuom tarpu nė Anglija ne žada Japonijai pagelbos, angliszki laikraszcziai pjudo vien tuodu krasztu, tikėdama, kad per karę abudu bus apsilpnyti ir nors ant tulo laiko Anglija galės iszsiliuosuoti nuo baimės; besipeszant Maskolijai su Japonija, Anglija vėl galėtų iszplatinti savo įtekmę ten, isz kur ją kiti iszstumė. Ar isz tikro vienok užgims karė, tą neužilgio pamatysime. Dabar angliszki laikraszcziai paduoda, buk Japonija oficijaliszkai pakėlė protestą priesz pasikėsinimus Maskolijos ant Mandžurijos. Jeigu nieks tame Japonijos ne parems, ant jos protesto Maskolija ne paisys.

Tuom tarpu Anglija į Tien Tsin, kur buvo užgimę nesutikimai jos su maskoliais, atgabeno daugiaus kareivių. Maskolijai dar lengviaus atsiųsti kariauną į tuos krasztus isz Porto Arthuro. Taigi nesutikimai dar neiszdilo, jie gal vėl atsinaujinti.

Tarybos terp svetimų krasztų ambasadorių apie atlyginimą, kokio reikalauti nuo Chinų, teiposgi ne žengia pryszakin. Žinoma, ambasadoriams sunku ką nutarti, jeigu Maskolija nesilaiko nutarimų ir be pasirodavymų su ambasadoriais, tariasi tiesiog su Chinų randu ir savo tarybas slepia nuo kitų krasztų.

Pietinė Afrika.

Karė pietinėj Afrikoj traukiasi savo keliu. Pereitoj sanvaitėj burams pasisekė suimti net kelis geležinkelių trukius vežanczius maistą ir amuniciją angliszkai kariaunai; vieną trukį burai apvaldė netoli Johannisburgo, kur stovi didžiausios anglijonų pajiegos. Įsiveržę į angliszkas valdybas burai dar vis ten laikosi, pasidalinę į mažus pulkelius. Pereitą sanvaitę vienas toks burų pulkelis, susidedantis isz 100 ginkluotų vyrų, apstojo 130 australieczių ir po smarkiam musziui, kuriame krito 14 australieczių, paėmė visą tų australieczių pulkelį ir atėmę ginklus ir amuniciją, suimtus paleido. Apie szitą atsitikimą praneszė pats angliszkos kariaunos virszinįkas. Oranijoj ir Transvaaliuje buvo teiposgi keli susirėmimai, kuriuose, kaip anglijonai tvirtina, burai likosi sumuszti.

Dabar lordas Kitchener praneszė, buk jenerolas French paėmė apie 100 burų į nelaisvę, bet ne reikia užmirszti, kad szitas jenerolas priskaito prie karės nelaisvių ir paimtus beginklius burus, net moteris ir vaikus. Angliszkas randas iszsiuntė į Afriką 30000 naujų kareivių, kas rodo, jog pergalėjimą burų ne laiko už pabaigtą ir lengvą daiktą.

Pereitą sanvaitę Londono laikraszcziai pagarsino, buk garsus burų vadovas DeWett pateko į anglijonų rankas, bet žinia ta pasirodė neteisinga. Kur dabar yra DeWett, anglijonai nežino.

Garsus Rhodes, kuris yra svarbiausia priežastis dabartinės karės Afrikoj, laikrasztyj "Times" iszrodo klaidas, kokias vedime karės padarė lordas Roberts ir atvirai tvirtina, kad per nerangumą Robertso viskas likosi pagadyta, burai labiaus susidrutino ir ant jų suvaldymo reikės mažiausiai dar dviejų metų. Teip ilgos karės, į kokią įtrauktos visos Anglijos pajiegos, ji iszlaikyti negal. Rhodes todėl kalbina angliszką randą su burais užmegsti tarybas ir sutikti ant burų norų, kadangi ilgesnė karė nustums į bankrutystę Angliją, per užsitraukimą karės Anglija lengvai gali nužudyti ir kitas savo valdybas.

Vakarinės Afrikos angliszkose valdybose 500 angliszkų kareivių su ginklais pabėgo isz miesto Kumassi ir traukia ant Cape Coast Castle. Prekėjai uždarė savo pardavinyczias isz baimės, kad jų ne isz plėsztų kareiviai. Teip mat elgiasi Anglijos garbės apginėjai namieje; kaip gi todėl turi elgtiesi įsiveržę į prieszų krasztą karės laike?

Maskolija.

Maisztai studentų Maskolijoj dar ne pasibaigė, randas vienok, kaip matyt, pats suprato, kad sziurkszturmu nieko ne pelnys. Praplito Peterburge žinia, buk garsus policijos virszinįkas Kleigels, kuris parengė studentų ir darbininkų skerdynes, kuom priesz randą pakėlė visus doresnius Maskolijos gaivalus, likosi praszalintas isz Peterburgo, buk jį paskiria ant jeneral-gubernatoriaus Rytinės Siberijos. Patvirtinimo vienok isz rando pusės dar nėra. Isz tikro toks niekszas kaip Kleigels negali ilgiaus Peterburge pasilikti, turi jį kur kitur padėti.

Angliszkas laikrasztis "Daily Telegraph" pranesza, buk Peterburge policija suėmė 72 susirinkusiu vienuose namuose sukalbininku priesz randą. Sukalbininkai gynėsi, szaudė isz revolverių; isz viso suaresztuotų yra 3000 vyrų. Visi ministeriai ir patsai caras nesziojа dabar ant krutinės plieninius serdokus. Peterburge užtiko dvi spaustuvi, kuriose spaudino revoliucijonieriszkus atsiliepimus.

1 d. balandžio vienas sargybos oficieras szovė į ciecorių Mikalojų, szuvis vienok ne pataikė. Paskui oficieras pats nusiszovė.

Garsus maskoliszkas rasztininkas, Lev Tolstoj, likosi isz Maskolijos iszvytas; jis pervažiavo jau per Vilnių. Daugelis pagarsėjusių advokatų, rasztininkų, mokslinczių protestuoja ir kritikuoja vidaus ministerio pagarsintas žinias apie paskutinius studentų maisztus, apkaltina policiją. Matyt, kad ir Maskolijoj ne visi dar sudemoralizuoti. Protestus siunczia vidaus ministeriui. Paskutiniai studentų maisztai, rodosi, turės atgabenti gerus vaisius.

Nuo 1893—1898 visoki caro tarnai pavogė iždo pinigų 44 milijonus rublių. Graži mat suma perėjo į kiszenių caro tarnų.

Turkija.

Arabijoj priesz sultano valdžią pasikėlė szeikas Kowayto, kurio krasztas yra prie Persiszkos užlajos. Vienok nėra sutikimo terp seniaus pasikėlusio pietinės Arabijos valdono Raszido, kuris apsigarsino valdonu visos Arabijos; Kowayto szeikas ne nori pasiduoti Raszidui, tai tas iszsiuntė savo kariauną priesz nekląusantį szeiką. Nesutikimai tie terp sultano pavaldinių ir palaiko dar jo valdžią Arabijoj, kitaip Arabija jau seniai galėjo iszkovoti ne prigulmystę.

Netoli Djumabala bandė įsiveržti į Macedoniją pulkas ginkluotų bulgarų. Ant rubežiaus užstojo jiems kelią turkiszka kariauna. Muszyje 10 bulgarų likosi užmusztų, kiti gi sugrįžo atgal į Bulgariją.

Isz Lietuvos.

—o—

Isz Vilniaus.

10 d. kovo, laike dievmaldystos Dominikonų bažnyczioj, vienam isz besimeldžianczių, Kazimierui Szimanauckui, ne sugautas vagilius isztraukė isz kiszeniaus brangią kepurę. Vieni mat eina į bažnyczią melstiesi, kiti gi kraustyti besimeldžianczių kiszenius.

Ant priemiesczio Antokoliaus, atvažiavę su vežimu vagiliai, įsikraustė į pardavinyczią Govianskio ir paszlavė 14 galvų cukraus, maiszą kapoto cukraus, 10 svarų žvakių ir 16 svarų arbatos. Vagilių, žinoma, sargi policija ne matė.

Nuo 10 d. kovo Vilniuje užstojo sziltos pavasario dienos. Ledas ant Nerio isz krasztų nutirpo, pereiti per upę jau ne galima. Pabaigoj kovo vienok vėl užstojo szalczіai. Vituriai jau parlėkė į Lietuvą.

Vilniaus miestas rengiasi ant priemiesczio Poguliankos pastatyti specijaliszką ligonbutį patalpinimui ligonių serganczių užkreciamoms ligoms. Su praszymu daleidimo miestas atsiliepė jau į Vidaus ministeriją.

Ant ateinanczių metų žemdarbystės ir naminės ukės parodos Vilniuje turės savo dalį ir neseniai susitvėrusi žuvininkystės draugystė. Iki sziol ant Vilniaus parodų žuvininkystės dalies visai ne budavo.

Vilniaus laikraszcziai pranesza apie ypatiszką iszradėją, moteriszkę Izabelią Brasiuk, kuri iszrado lengvą budą laikyti dvi tarnaiti ir joms už tarnystą nieko ne mokėti. Laiko ji tarnaites teip ilgai, kol jos ne papraszo užtarnautų pinigų. Kaip tik vienok pareikalauja užmokesnio, meta ant jų kokį iszmislytą nužiurėjimą ir iszveja, pasilaiko net rasztus, kad nuskriaustos merginos ne galėtų niekur rasti vietos. Tokiu budu szita bjauri moteriszkė szį metą iszvijo be užmokesnio tris tarnaites. Už tai vienok, turbut, patenta ne gaus, bet pateks po sudu, nes iszvytos merginos rado jau užtarėjus, kurie apie bjaurius Brasiukienės darbus praneszė policijai. Mat yra ant svieto tokios bjaurios beturczių isz kaimų atkakusių merginų iszsaudotojos. Jos, žinodamos, kad neapszviestos kaimietės nežinos kur teisybės jieszkoti, skriaudžia jas, kaip tik įmano.

Vilniaus jeneral gubernatorius iszsiuntinėjo Lietuvos gubernatoriams žinią, jog iždo ministerija pavedė gubernatoriams davinėti daleidimus ant dirbimo vietinių, teip vadinamų provincijonaliszkų geležinkelių ir kitokių kelių. Su tokiais reikalais nereikia visai kreiptiesi į ministeriją.

Užmuszėjus senelės Sabol, apie ką buvo paminėta "Lietuvoj", jau suėmė. Užmuszėjais pasirodė: Viktoras Kazakevyczius, Vincas Raudulevyczius ir maskolius Biriukow.

Vilniaus katalikiszkoj katedros bažnyczioj sugriebė ant vagystos kokį ten Jucevyczių. Jis, pasilikęs vienas bažnyczioj, pavogė kybanczią ties altorium liampą. Sugriebė vienok nabagą ir jis sėdi po užraktu.

Vilniuje, ant priemiesczio Antokoliaus dvi moteriszkės neszė pietus savo vyrams dirbantiems lentų pjovinyczіose. Ant sutrumpinimo kelio užsimanė pereiti per užszalusią upę Nėrį. Užėjus ant vidurio upės, silpnas ledas ne isz laikė sunkenybės ir viena isz moteriszkių įlužo ir palindo po ledu. Matė tą darbininkai stovinti ant kranto, jie atbėgo su pagelba ir skęstanczią isz vandens isztraukė.

Galutinai susitvėrė jau Vilniuje Žuvių Auginimo draugystė. Uždėtojumi jos yra daktaras Stanievicz. Naują draugystė turi 40 sanarių. Ant neseniai atsibuvusio susirinkimo likosi iszrinkti draugystės virszinįkai: prezidentu iszrinko Drą Stanievicząą; administracijos sanariais: Drą Voznesenskį ir veterinorių Nonievicząą; kasierium – Archangelskį; sekretorium – Jaroszevskį.

Ant Kalvarijos ul. važiavo su kiausziniais atkakęs į miestą ukininkas. Besileidžiant nuo kalno, arkliai pasibaidė ir užvilko roges ant stulpo. Roges parvirto ir kiausziniai iszbyrėjo ir susikulė.

Isz Vilniaus gubernijos.

Pirmoje pusėje vasario mėnesio Vilniaus gubernijoj buvo isz viso 16 gaisrų. Gaisrai tie užgimė: nuo neatsargumo paczių padegėlių 3; nuo negerai įtaisytų ir nevalytų kaminų 5, nuo padegimo 2 ir nuo nežinomų priežasczių 6. Visuose tuose atsitikimuose ugnelė padirbo blėdies ant 8651 rubl.

Netikėtų mirczių per tą laiką buvo 7. Užmuszystų 2. Patžudyczių 2. Vaikas užsmaugtas 1. Vagystų papildyta 32. Daiktų pavogė už 245rubl. Gatavų pinigų 1025rubl. 70 kap. Arklių pavogė: Vilniaus pav. 2, Szventėnų 2, Disnos 7, Valeikos 2, Trakų 8, Lydos 7, isz viso 28 arklius.

Neseniai mes paminėjome, jog Vilniaus pav., ypacz aplinkinėse Janiszkių szią žiemą atsirado daug vilkų. Vilkų daug atsirado ir Musnikų valszcziuje, ypacz gi aplinkinėse kaimo Saiterų. Vilkai atsilanko kaip kada ir dieną į kaimą ir spėjo iszpjauti daug avių. Nepraszyti svecziai įsikasė į avių tvartą ukininko Krivko ir beveik visas avis iszpjovė. Bernas, tarnaujantis pas Krivko, paėmęs karabiną ir szakę, nuėjo tykoti ant nepraszytų sveczių. Vietoj vilko, vienok su szake perdurė gaspadoriaus verszį, kurį palaikė už vilką. Kitas ukinįkas primuszė su lazda atsilankiusį į kaimą vilką ir tikėdamas, kad žvėris ne gyvas, atsivilko į butą. Czia vienok vilkas atsigavo ir baisiai iszgazdino visą ukininko szeimyną. Žinoma, žvėrį bute ne sunku jau buvo isz tikro užmuszti.

Jieszkotojai palaikų amerikoniszko milijonieriaus.

4 d. Liepos 1898m. paskendo prancuziszkas pasažierinis laivas "La Bourgogne", prie to prigėrė keli szimtai pasažierių, o terp tų amerikoniszkas milijonierius Strauss. Kadangi turtų palaikėjų Amerikoj ne buvo, tai valdžios palaikus palaikė. Dabar atsirado Prusų Lietuvoj giminės amerikoniszko milijonieriaus. Jie pasamdė vieną isz geriausių advokatų Stalupienuose ir jam pavedė atjieszkojimą palaikų. Palaikai Strausso siekia 4000000 dol.

Isz Prienų, Suvalkų gub.

Neseniai Prienų giriose likosi užmusztas girių supirkėjas. Jis mat rando giriose pirko dalį pas kurtą ant iszkirtimo. Žmonės kirto medžius, o prekėjas jų darbą prižiurėjo. Bekertant žmonėms didelę puszį, prekėjas, paėjęs toliaus, iszsiėmė isz kiszeniaus knigutę ir joje darė kokius ten iszskaitymus; teip įsigilino į savo darbą, kad ne girdėjo szaukimo darbininkų. Kertama puszis parvirto tiesiog ant prekėjo ir teip baisiai sumankė, kad jis į porą valandų pasimirė.

Isz Miestelio Jevja, Vilniaus gub.

Yra czia gana pagarsėjęs ne sutikimais su ligoniais daktaras, tik nežinome kokios jis yra tautystės. Sztai neseniai paszaukė dėktarą pas sunkiai sergantį ligonį. Kadangi ligonis neturėjo kuom užmokėti, daktaras vietoj pinigų, paėmė ligonio czebatus. Kitą kartą paszaukė tą daktarą pas sunkiai sergantį vaiką. Tėvas turėjo tik 20 kap., o daktaras reikalavo 30 kap. Negalėdamas iszgauti daugiaus, daktaras, paėmęs receptą, iszėjo. Serganczio tėvas, suradęs dar 10 kap., iszsiuntė savo kitą sunų iszpirkti nuo daktaro receptą. Daktaras vienok patiko vaiką su lazda ir pradėjo muszti. Subėgo miestelio žydai ir tėvas muszamo vaiko ir daktarą apdaužė. Užtai daktaras apskundė vaiko tėvą į sudą, bet nieko nepelnė. Laikrasztis "Sewero Zapadnoje Slowo" priduria, kad szitam daktarui gana tankiai pasitaiko susimusztі ne tik su serganczіais ir jų giminėms bet ir su prekėjais ant miestelio rinkos. Turbut per musztynes daktaras mokina tamsunus godoti mokslo žmonis.

Isz Naumiestelio, Minsko gub.

Netoli nuo szito miesto, girios Gorki, girios sargas, Julijonas Myszkowski, perszovė savo duktėrį, 15 metų mergaitę. Atsitiko tas szitaip: vakarė duktė pamatė per langą kokį ten žvėrį tupintį lauke. Tėvas, paėmęs karabiną, norėjo žvėrį nuszauti, bet kad karabinas buvo seniai užprovintas, tai ne iszdegė. Myszkowski sugrįžo į kambarį ir į kaminėlį savo karabino pripylė parako, o duktė, padavusi pistoną, nuėjo į kitą kambarį pažiurėti per langą, ar žveris dar tupi. Nespėjo ji prieiti prie lango, nežinia kokiu budu karabinas tėvo laikomas pasidirgė ir szuvis pataikė mergaitei į koją. Kadangi ant vietos nė jokios pagelbos ne buvo, tai mergaitė numirė nuo isztekėjimo kraujo: szuvis mat perkirto arteriją, o tėvas ne mokėjo besiveržianczio kraujo sustabdyti.

Isz Rygos.

Neseniai prapuolė czia jaunas vaikinas tarnaujantis vienoje kantoroj. Į porą dienų jo darbdavys gavo laiszką, kuriame prupuolęs kantoristas praneszė, jog jis pasisamdė angliskiems agentams verbuojantiems liuosnorius angliszkai kariaunai į Pietinę Afriką ir buk anglijonams pasisekė suverbuoti daugiaus liuosnorių Maskolijoj. Kaip pranesza laikrasztis "Duena Zeitung", angliszki verbauninkai jau nuo seniai sukinėjasi po Latviją ir suviliojo jie jau ne vieną liuosnorį.

Maskoliszka tiesdarystos ministerija praneszė Latvijos sudams, jog Peterburgo senatas pripažino vokiszką kalbą už vietinę Latvijoj ir daleidžia paduoti sudams skundus, teiposgi liudyti ir vokiszkoj kalboj.

Ant paliepimo moksliuio apskriczio virszinįko likosi uždarytas Rygos politechniszkas institutas. Nors iki sziol czia studeutų maisztų dar ne buvo, bet jie buvo jau parengti. Todėl tai valdžios su visu uždarė institutą.

Kunigo prova.

Maskoliszkas laikrasztis "Južnyj Kraj" apraszo szitokią provą atsibuvusią neseniai Jaltos (Pietinej Maskolijoj) sudžių susivažiavime. Atkako czia gydytiesi katalikiszkas kunigas isz Kauno gubernijos, Czudauskas ir apsigyveno Mischore (netoli Jaltas) namuose Baranovienės ir isz pats pradžių pradėjo labai tupinėti apie giminaitę namų savinįkės Vladkauskytę. Tas Baranovienei ne patiko, ji iszreiszkė kunigui, kad ne gražu yra naktimis valkiotis po sodą su mergina ir laikyti ją savo kambaryj iki 4 val. ryto. Gaspadinė persergėjo kunigą, kad jeigu tas ir toliaus atsitiktų, tai ji turėsianti atsakyti gyvenimą. Kunigas tą palaikė už įžeidimą ir namų savinįkę apskundė į sudą. Sudas Baranovienę iszteisino, kunigas vienok tuom nepasiganėdino ir perkėlė provą į augsztesnį sudą.

Isz Smorgenės, Vilniaus gubernijoj.

Nuo tulo laiko pasitaiko czia tankiai vagilių įsiveržimai į skurų iszdirbinyczių krautuves. Neseniai vagiliai įsikraustė į Malko iszdirbinyczią ir pavogė skurų už 125 rubl. Iszdirbinycziose Soloducho pavogė skurų už 200 rubl. ir tiek jau isz iszdirbinyczių Aranovyczo. Vagiliai atvažiuoja su vežimais, o vienok policija vagimo ne mato.

Czianykszcziose skurų iszdirbinycziose szį metą vėl keli darbininkai užsikrėtė sibiriszku maru nuo skurų pastipusių nuo maro gyvulių.

Isz Stacijos Vigoda.

Ant Pagirinių geležinkelių linijos, 154 viorstai nuo Vilniaus, netoli Stacijos Vigoda likosi begancio trukio užmuszta moteris kelio sargo. Moteriszkė mat, uždariusi barijerą, stengėsi priesz atbėgantį trukį perbėgti kelio szėnis, bet ne spėjo, trukis ją pagavo ir parmuszė po ratais, kurie ją į szmotus sudraskė.

NAUJI ISZRADIMAI.

*** Europoj pradėjo vartoti naują džiovinimo medžių budą su elektrikos pagelba. Ant ko džiovinant ant saulės ne užtenka metų, elektrika tą atlieka į penkias valandas. Paskirtą ant džiovinimo medį deda i lovį, ant kurio dugno padeda cinkinę blėtą ir su tokia jau blėta uždengia medį. Blėtos sujungtos su elektriszka maszina. Po įtekme elektrikos į penkias valandas su visu iszgaruoja isz medžio syvai ir drėgnumas ir medis geriaus iszdžiusta negu džiovinant per isztisus metus ant saulės.

*** Londono fotografas Green iszrado naują popierą, ant kurios galima spaudinti laikraszczius arba knigas visai be parvų. Užtenka sustatytą formą sujungti su elektriszka maszina ir paleisti ant presos. Formos literos ant Greeno popieros atsimusza juodai, nors jos ne iszteptos juodylu. Pasinaudojant isz Greeno popieros, spaudinimas knigų ir laikraszczių iszpuola daug pigiaus negu dabar. Spaustuvių maszinos tinka tos paczios, jų ne reikia perdirbinėti.

*** Berlyno profesorius Ruemer teip pagerino telefoną, kad per jo iszrastą ne tik galima susikalbėti, bet toks telefonas ir iszraszo kalbą teip, kad ją galima atkartoti kada tik kas panorės. Kalbą gali užraszyti ne tik tie telefonai, per kuriuos kas kalbą, bet ir cziela eilė telefonų, kurie tik bus sujungti su kalbanczių aparatais. Tokiu budu, paveikslan, telegramą tokio telefono užtaszytą galima vienu kartu perduoti visoms laikraszczių redakcijoms turinczioms telefonus.

*** Gyvenantis mieste Salt Lake City, Utah'oj, technikas, iszrado budą pavertimo nevalyto kerosino tiesiog į gazą, kuris duoda szviesesnį žiburį negu elektriszkas ir prie to duoda ir daug karszczio. Iszradimą tą nupirko už 4 milijonus doliarų Standard Oil Co. ne ant naudos žmonijai, bet kad isz iszradimo nieks negalėtų naudotiesi, kadangi iszsiplatinus szitam iszradimui, nupultų prekės valyto kerosino.

*** Vienas inžinierius isz Leipzigo iszrado prietaisą sudeginimui kylanczių isz fabrikų kaminų dumų, per ką galima užlaikyti vienodą szilumą pecziuose ir užczėdyti daug kuro ir apart to apsaugoti miestus, kur yra daug fabrikų, nuo terszianczių orą dumų. Iszradimas tas likosi jau iszbandytas Vokietijoj ir bandavonės buvo pasekmingos. Prietaisa kasztuoja 100 markių, o užczėdyja kuro po 800 markių ant mėnesio.

Isz Amerikos.

Maskoliu susirinkimas.

NEW YORK. Irwing Hallej atsibuvo didelis susirinkimas suszaukta maskolių ant iszreiszkimo pritarimo Maskolijos studentams kariaujantiems už laisvę su bjaurioms caro valdžioms. Susirinko apie 3000 žmonių, daugiausiai maskolių. Svarbiausiu kalbėtojum buvo Stolecznikov, kuris savo kalboj iszrodė visą netikumą ir bjaurumą caro valdžių.

Rauples.

DES MOINES, IA. Smarkiai siaucza szitame mieste rauplės. Ant užkirtimo kelio ligai, miesto bulmistras prisakė uždaryti visas mokyklas, bažnyczias, teatrus ir kitokias vieszų susirinkimų vietas. Nežiurint vienok ant tų padavadyjimų, liga platinasi, kas dieną rauplėms apserga daug žmonių.

Nelaime ant geležinkelio.

DEPERE, WIS. Prieszais Little Rapids, ant Chicago & Northwestern geležinkelio susimuszė tavorinis trukis su pasažieriniu. Prie to viena ypata likosi užmuszta, o 7 sunkiai sužeistos.

BLOOMINGTON, ILL. Ant Chicago & Alton geležinkelio susimuszė du pasažieriniai trukiai. Prie to vieno trukio vedėjas likosi užmusztas, o peczkurys ir vienas posažierius sunkiai apkulti.

Expliozijos.

DENVER, COL. Weaver kastynėse, netoli Gallup, atsitiko smarki expliozija. Iki sziol žino, kad trys darbininkai likosi ant vietos užmuszti; yra dar daug olose užbertų, su kuriais nežinia kas atsitiko; gal dalis yra teiposgi užmusztų.

BRADDOCK, PA. Thomsono plieno dirbtuvėse atsitiko baisi expliozija, kurios penki darbininkai likosi pavojingai, gal mirtinai apdeginti.

Sniego darganos.

Vakarinėj dalyj szteto Nebraskos ir rytinėj Colorado pereitą sanvaitę siautė baisi sniego dargana (Blizzard), laike kurios pražuvo daug tukstancziu besiganančiu ant lauko galvijų, arklių ir avių. Blėdį darganos padarytą skaito ant kelių szimtų tukstancziu doliarų.

Ugnis kastynese.

REPUBLIC, MICH. Užsidegė pereitos sanvaitės utarnike szaftas No 1 Republic kastynių. Ugnis dar neužgesinta. Kastynės likosi uždarytos iž per tai 500 darbininkų ne teko darbo.

Tvanai.

GRAND RAPIDS, MICH. Upė Grand River iszsiliejo per krantus. Dirbtuvės stovinczios prie upės likosi uždarytos, kadangi vandens užliejo jų apaczią. Vakarinėj miesto dalyj gyventojai turėjo issikraustyti isz savo namų, kadangi mat vanduo apsėmė tą miesto dalį.

Isz visokių vietų szteto New York ateina žinios apie didelius tvanus. Genessee klonis visa vandens apsemta. Binghamptone daug dirbtuvių reikėjo uždaryti, kadangi jas apsėmė užtvinę vandens.

Gaisrai.

RICHMOND, VA. Sudegė czia didelis Jefferson hotelis. Blėdį ugnies padarytą skaito ant 1000000 dol.

HUNTINGTON, W. VA. Sudegė czia Blake & Stevenson krautuvės. Blėdį ugnies padarytą paduoda ant 200000 dol. Prie gesinimo ugnies vienas ugnagesys likosi užmusztas, o vienas sunkiai apkultas.

Isz darbo lauko.

¶ SPRINGFIELD, ILL. Kalnakasiai Mascoutah kastynių pakėlė sztraiką užtai, kad kompanija nenori priimti darbininką Friedrichą už sverėją. Darbininkai Citizens Coal Co. kastynių paliovė dirbę užtai, kad kompanija duoda ne gerą paraką. Susztraikavo kalnakasiai Smithboro kastynių užtai, kad kompanija ne nori du kartu ant mėnesio iszmokėti uždarbio. Paliovė dirbę ir kalnakasiai Oak Hill kastynių užtai, kad kastynių savinįkas praszalino nuo darbo 20 senų darbininkų. Kalnakasiai Worden kastynių susitaikė su kastynių savinįkais ir sugrįžo prie darbo.

¶ SEATLE, WASH. Neužilgio prasidės darbai prie kasimo kanalo isz Black River į Wash. Lake. Prie to ras darbą 1000 darbininkų.

¶ PITTSBURG, PA. Darbininkų organizacijų delegatai Monongahela kietų anglių apskriczio kastynių ant susivažiavimo nusprendė nekelti tuom tarpu sztraiko, bet palaukti, kaip pasibaigs tarybos užmegstos terp kastynių savinįkų ir darbininkų organizacijų virszininkų.

¶ NAUGATUCK, CON. Darbai pradeda czia gerintiesi. Visos dirbtuvės dirba pilną laiką. Priima ir naujus darbininkus. Ypacz mokanti guminius czeverykus lipinti greitai gauna darbą. Tokius priima ant visos vasaros. Ne reikia czia dabar rugoti ant stokos darbo.

¶ YOUNGSTOWN, OH. Darbininkai augsztų peczių Youngstowne, Struthes, Niles, Lowell, Girard ir Hubbard reikalauja didesnio ant 20% užmokesnio. Jeigu reikalavimai ne bus iszpildyti, darbininkai nutarė nuo balandžio mėnesio pakelti sztraiką.

¶ TOLEDO, OH. Darbininkai Macbeth Evans stiklinių cilinderių dirbtuvių pakėlė sztraiką. Sztraikas užgimė užtai, kad kompanija reikalauja, idant darbininkai užmokėtų už sukultus prie darbo cilinderius.

¶ NEW YORK. Susivažiavo czia penki svarbiausi anglių kastynių savinįkai ant apkalbėjimo, kokiu budu galima nedaleisti rengiamų Pensylvanijos kietų anglių kastynių darbininkų sztraikų.

¶ CLEVELAND, OH. Czianykszcziai prigulinti prie unijos daili dės reikalauja ant 5% didesnio užmokesnio. Jeigu tas nebus iszpildyta, žada jie sztraiką pakelti.

¶ UTICA, N. Y. Darbai eina czia blogai ypacz vyrams, todėl lietuvių czia labai mažai. Merginos greicziaus gauna darbą audeklų dirbtuvėse. Po trijų metų darbo, kada pripranta, uždirba po 8—9 dol. ant sanvaitės.

¶ MASSILON, OH. Ant atsibuvusio czia susivažiavimo delegatų kalnakasių ir kastynių savinįkų pasisekė abiem pusėm susitaikyti ir tokiu budu nėra reikalo kelti sztraikus kalnakasiams Ohio kastynių.

¶ FAIRMOUTH, W. VA. Darbai czianykszcziose anglių kastynėse sziuom tarpu eina gerai; dirbtų gal dar geriau, bet dėl stokos karų ne galima iszvežti visų iszkastų anglių.

¶ PERRYSPOLIS, PA. Tuli kapitalistai nupirko szitose aplinkinėse 30000 akrų žemės su anglims ir parengs czia kelias naujas kastynes.

¶ CONNELLSNILLE, PA. Darbai czia eina gerai ir užmokesnis ne blogos. Pereitą sanvaitę szitose aplinkinėse degė 19648 kokso pecziai.

¶ TOLEDO, OH. Loziero bicyklių dirbtuvėse rengia dalį dirbimo automobilių (vežimų be arklių). Toj dirbtuvių dalyj ras darbą 2000 darbininkų.

¶ GRAMPION, PA. Darbai eina czia gerai ir tik tas ne dirba, kas dirbti ne nor. Ir isz kitur atkakę darbininkai greitai gauna czia darbą.

¶ ROCK SPRINGS, WYO. Anglių kastynėse "Union Pacific Coal Co." darbai pradeda eiti niekyn: dabar dirba tik po 4 d. per sanvaitę.

¶ WAYNESBURG, PA. Neužilgio pastatys czia cinkinės blėtos dirbtuves, kuriuose ras darbą 350 darbininkų.

¶ PITTSBURG, PA. Savinįkai Pennsylvanijos stiklo dirbtuvių nutarė szį metą uždaryti savo dirbtuves ant dviejų mėnesių, liepos ir pjutės.

¶ YOUNGSTOWN, OH. Blekinių dėžių dirbtuvės Yuongstown Specialty Co. bus padidintos. Paskui priims prie darbo daugiaus darbininkų.

¶ HARRISBURG, PA. Dirbtuvėse South Harrisburg Chain Co. prasidėjo darbai. Szitas dirbtuves nupirko Standard Chain Co.

¶ MARTINS FERRY, OH. Laughlin Iron and Nail Co. pradėjo statyti czia naują dirbtuvę, kurioje ras darbą 1000 darbininkų.

¶ MONONGAHELA, PA. Czianykszcziose Pittsburg Stove and Range Co. dirbtuvėse ant tulo laiko pasiliovė darbai.

¶ YOUNGSTOWN, OH. Darbininkai prie tarpinimo peczių pakėlė sztraiką. Jie reikalauja ant 10% didesnio užmokesnio.

¶ YOUNGSTOWN, OH. Naujose dirbtuvėse American Sheet Steel Co. pradėjo jau dirbti.

¶ ST. LOUIS, MO. Szitame mieste pradėjo statyti naują drato dirbtuvę, kurioje ras darbą 1200 darbininkų.

¶ CLARKSBURG, W. VA. Susitvėrė czia kapitalistų kompanija, kuri pastatys dideles stiklo dirbtuves.

¶ FAIRMONT, W. VA. Central Coal Co. atidarys aplinkinėse szito miesto naujas kastynes.

¶ MASONTOWN, OH. Bus czia perkeltos isz Kent drato dirbtuvės National Mfg. Co..

¶ FRANKLIN, WASH. Rengia czia naują szaftą, kuriame diktai darbininkų ras darbą.

¶ MOCY CITY, B.C. Darbai czia sustojo dėl besiplatinanczių rauplių.

¶ SWISSVALE, PA. Rengia czia dideles liampų dirbtuves, kuriose ras darbą 600 darbininkų.

¶ OSCEOLA MILLS, PA. Darbai sziuom tarpu eina czia prastai.

ISZ Lietuviszku diryu.

"Lietuvos" redakcija linki visiems skaitytojams linksmų Velykų.

Rinkkime spekas, o tąsyk mus godos Amerikonai.

Rods Amerikos sudai nuo seniai yra iszjuokiami civilizuotuose krasztuose, bet mes tikėjome, kad nors užmuszėjų jie ne drys ne kaltais apgarsinti. Ir tame vienok atsėjo apsirikti. Ne minėsime iszteisinimo Lattimero skerdėjų, kadangi yra gana naujų faktų pertikrinanczių, kad Amerikos sudai ne prisilaiko teisybės, jeigu jos jieszko ateivys; juos amerikonai laiko už menkesnės vertės Dievo sutvėrimus už savo szunis arba arklius, nors darbas tų nekenczіamų ateivių amerikonus milijonieriais padaro.

Pereitame "Lietuvos" numeryj jau buvo paminėta, kad sudas iszteisino užmuszėjus lietuvio Miko Velioniszkio, kurį antrą Kalėdų dieną papjovė anglijonai. Kaltė užmuszėjų buvo aiszki, sudas vienok neisztyrė teisybės, ant paliuosavimo žmogžudžių užteko jam, kad užmusztasis buvo ne amerikonas, bet jų nekenczіamas ateivys. Mat ateivys akyse amerikoniszko sudo nėra žmogus, nuskriaustas ateivys negali rasti teisybės, su ateiviais amerikanas gal daryti, ką nori, už tai nieks jo ne baus.

Prie tokių aplinkybių mums lietuviams, lenkams, rusinams, slovakams ir kitiems amerikonų neužkenczіamiems ne lieka nieko daugiaus, kaip susivienyti ir ne balsuoti daugiaus už skriaudžiančias mus sziądien valdanczias Amerikos partijas. Szitos partijos priesz rinkimus žada už musų balsus nebutus daiktus, pasibaigus gi rinkimams, laiko mus už szunis, kuriuos amerikonai gali užmuszti, jeigu nori, nesibijodami bausmės. Balsuokime už naują partiją, taigi už darbininkiszką, kuri visgi yra mažiau sudemoralizuota, ne tėp doriszkai nupuolusi kaip dabar valdanczios; darbininkų partijos virszininkai ne skriaus mus teip baisiai. Liaukimės pardavinėję balsus už alaus stiklą. Stengkimės pertikrint viens kitą, kad reikia mums laikytiesi vienybės, remti tą partiją, kuri gali mums suteikti daugiaus teisybės ir geresnę ateitį. Pirmiausiai reikia pastoti szios szalies ukėsais, pildyti tiesas, elgtiesi padoriai, saugotiesi pesztynių, tąsyk amerikonai ne galės daryti mums tiek užmetinėjimų. Saugokimės nesutikimų, kurie gimdo provas, kadangi provose su amerikonais lietuvys teisybės neranda czianykszcziuose suduose.

Ne padoriai besielgianti nė ne mato, kad per jų blogus darbus visi lietuviai užsitraukia neužkantą amerikonų, už blogus darbus kelių, reikia kęsti visiems.

Vargas kad neturime gerų vadovų, kurie vestų mus prie szviesos ir mokytų dorai elgtiesi. Kunigija, nors mokintesnė, vietoj kalbinti prie apsiszvietimo, stumia dar į didesnę tamsą, keikdama laikraszczius ir knigas, skaitanczius grasina, kad pamestų skaitymą, bruka savo rasztus, kuriuose mažai, ar visai nėra nieko galinczio protą pakelti. Bet ir savųjų ne siulo, kadangi mat musų dvasiszki tėveliai žino, jog apszviestas žmogus geriaus supras viską, pažįs savo reikalus, ne nesz jau tiek pinigų kunigams. Todėl kunigai nė ne bando pakelti musų žmonis, ne pritaria darbininkiszkai partijai, bet kalbina visus remti mus skriaudžianczias dabartines valdanczias partijas. Dirbanczius ant pakėlimo savo brolių musų kunigai visaip niekina, persekioja, o ant galo iszmeta isz draugijos, kaip tai padarė antsi kn. Kaupas su pp. Damijonaicziu ir Tareila. Tame jau nr. "Tėvynės", kuriame pagarsinta apie iszmetimą isz "Susiv." minėtų sanarių, telps nusistebėjimas, kad rusų valdžios nusprendė ant pakorimo 7 studentus. Jeigu musų kunigai turėtų valdžią, elgtusi dar bjauriaus už maskoliszkas valdžias. Vietoj traukti į kruvą ir vienybę, jie musų parapijose pjudo brolius su broliais, kad tik isz tų pjovynių sau didesnę naudą isztraukti. Už skriaudžiamus brolius ne užtaria nė žodžio, vargai brolių, jų skriaudos musų kunigams vissi ne rupi.

Laikas mums jau iszdirbti apszviestus vyrus visokiuose mokslluose, ypacz advokatus, kurie galėtų mus užsto i ir apginti nuo skriaudėjų. Kunigai mums ne atgabena tiek naudos, kiek jų užlaikymas mums kasztuoja. Ant galo jų turime užtektinai ir jų ne truks, kadangi jie, prie mažo darbo, turi geresnę duoną negu sunkiai dirbanti.

Už sudo nuskriaustus priderėtų užstoti musų "Susiv.", bet ta musų neva tautiszka organizacija kunigų rankose pavirto į vaidų szaltinį, o vaidams 'Susivienyjime', rodosi, ne turėtų but vietos. Besibardami "Susiv." virszininkai nė ne mato, kaip visą lietuviszką tautą skriaudžia ir niekina; jiems rupi tvėrimas ketvirto "Susiv.", ardymas lietuviszkų spėkų. Kol mes pats ne sueisime į vienybę, kol ne apsiszviesime, nesiliausime musztynų, ne godos mus svetimtaucziai. Rupinkimės todėl apie tai, kas mums reikalinga ir stengkimės praszalinti tą, kas mus žemina ir kas kenkia!

Ramanauskas.

Ar dalinti Susivienyjimą?

Visi rugoja ant netvarkos dabartiniame "Susivienyjime" ir daugelis prisilaiko nuomonės, kad reikia jį padalinti į du, vieną iszvalyti nuo kunigų, kitame pasiliktų kunigai, jų spangi įnagiai ir samdininkai. Kasgi vienok but do nauda isz tokio persiskyrimo? Kuopas Susiv. juk ir dabar organizuoja ne kunigai, ne jų samdininkai bet jų neužkenczіami sumanesni lietuviai. Sandara užmigtų, jeigu nesidarbuotų teip kunigų praminti bedieviai. Kunigų organizacijas sustiprina ir palaiko tik agitacija jų prieszininkų. Man rodosi, kad jeigu negalima gyventi dabartiniame "Susiv.", tai reikia pasitraukti, nes pasiliekant ilgiaus, kasztuos dar daugiaus (reikia rupintiesi, kad nereikalingų kasztų ne but. Tą padaryti sanarių galėj. Rd.). Tverti naują "Susiv." nėra reikalo, kadangi ir dabar yra jų gana: Susivienyjimas L. A., Sandara, Lietuvių Laisvamanių Susiv. ir Lietuvių Soc. darbo partijos. Jieszkanti materialiszkos pagelbos lietuviai gali prigulėti prie paszelpinių draugysczių, terp kurių yra ir laisvos. Laisvesnių pažiurų lietuviams tautiszkiems darbams lieka du Susivienyjimai: Laisvamanių Susiv. ir Soc. Darbo partijos Susiv. Kadangi ir terp laisvamanių gali but norinti but katalikais arba bent krikszczionėms, tai tokiems Laisvamanių Susiv. netinka, kadangi katalikų ne priima; lieka todėl pasitraukusiems isz dabartinio Susiv. L. A. Socijalistų Susivienyjimas. Mokestis yra tik po 10c. į centraliszką iždą.

Nemunas.

Juk ir dabartiniai Susiv. sanariai gali prigulėti prie Social. Susiv. Jeigu gi tokių mažai priguli dabar, tai jie nesiskubys prisirašyti ir iszirus dabartiniam Susiv. L. A. Turbut todėl Soc. Susiv. truksta ko nors, kas lietuvius galėtų patraukti. Nereikia užmirszti, kad didesnė dalis Susiv. sanarių priguli prie tos organizacijos ne ant tautiszkų darbų bet todėl, kad Susiv. duoda posmertinę. Posmertinė ir paszelpa ligoj ir yra svarbiausiu daiktų, kas sziuom tarpu lietuvius prie organizacijų patraukia. Isz persitikrinimo, idejos mažai yra prigulinczių.

Red.

Isz Worcester, Mass.

Vaidai musų parapijoj su kun. Jakszcziu ne dabar užgimė, bet jie traukiasi jau nuo szeszių metų. Kaip kunigas pradėjo per daug plikai kirpti kailį savo avelių, tos ant galo pajuto, kad tas ne gerai, žiemos laike gali, likusios be vilnų, paczios suszalti. Per plikai kerpamos savo piemens avelės užsimanė pasiprieszinti savo piemeniui. Isz to ir kilo visi vaidai ir nesutikimai, bet per plikas kirpimas nesiliovė. Avelės, kittauczių pamokintos, suraszė visus darbus ne vertus pagyrimo savo piemens, padavė vyskupui. Tas buvo padaryta dar pernai. Pajutęs piemuo, kad gali but ne gerai, nupirko kitą pliacių ir užsiraszė ant savęs. Avelės reikalavo nuo vyskupo praszalinimo ne gero piemens, bet vyskupas žadėjo sutaikyti piemenį su avims, kadangi, girdi, nėra kur jį dėti, niekš jo nenori, nė lietuviai, nė lenkai. Rodosi, parapijonams ne priderėtų labai rupėti kur padėti ne gerą piemenį, jeigu jis ne geras, ne gerai gano Dievo avinyczią, jo ne nori ir atlikta; jeigu vyskupas ne randa jam kitos avinyczios, gali jį siųsti kad ir į kastynes mulus varinėti, tas praganytoms avims ne galvoj. Jeigu piemuo ne gerai ganė lietuviszką avinyczią ir daugumą avių be reikalo praganė, tai kokiu budu gali jis geriaus ganyti lenkiszką arba kitą lietuviszką? Kiekvienas teip gano, kaip moka: jeigu kas ne mokėjo avių ganyti Worcestere, tai ne mokės jų ganyti nė Bostone, nė Smorgonėj.

Atsilankius pas vyskupą parapijos delegatams, vyskupas pažadėjo uždrausti kunigui pardavinėti tikietus ant priėjimo velykinės. Draugystė Szv. Kazimiero ir Szv. Jurgio dar pirma suszaukė mitingus ir ant jų nusprendė už velykinę ne mokėt reikalaujamų 6 dol., kadangi toks mokestis nežmoniszkai didelis, galima sakyti begėdiszkas. Žmonės vienok, iszgązdinti savvaliszkais kunigo darbais, nori visai nuo jo iszsiliuosuoti. Lietuviai kolektoriai, kurie kolektuodavo bažnyczioj, atsisakė ant toliaus kolektuoti ir tarnauti nekenczіamam daugumos parapijonų kunigui, tai tas dabar samdo kas nedeldienį po 15 policistų, stato prie durių ir jie renka nuo norinczių įeiti į bažnyczią deszimtukus: be dimes, teip kaip į dime muzėjų, ne leidžia nieko į Dievo namus. Toki mat gražus prietikiai yra dabar czianykszczioj lietuviszkoj bažnyczioj!

Parapijonas.

Isz Ashlando, Wiss.

Nors žiema buvo ne szalta, bet pavasaris nesiskubina. Szv. Juozapo naktyj matyt buvo žaibai ant dangaus, bet jie buvo raudoni. Ką tas ženklina, nežinome (nieko tame ypatiszko nėra. Žaibo parva ne visada buva vienokia, buva: balta, geltona, raudona, mėlyna, žalia ir violetinė. Žaibo parva paeina nuo: daugumos elektrikos ore, nuo tirsztumo oro, jo drėgnumo ir kitokių jame ėsančių medegų; rausvai melyna žaibo parva rodo, kad debesys yra augsztai; žaibas raudonos parvos reiszkia, kad ore yra daug dulkių, taigi kad netoli turi but smarkus vėjas. Red.).

Terp czianykszczių lietuvių nėra nė jokių nesutikimų, jie kimba prie vertelgystos. Sztai vienas karczemninkas ketina savo karczemą uždaryti ir vietoj karczemos, užsidėti mėsinyczią. Gerai daro žmogus.

Draugystė Szv. Jurgio ir szį metą ant iszklausymo velykinės nutarė parsikviesti lietuvį kunigą. Szį mėtą lietuviai kreipėsi ne prie lenkų, kadangi pas lenkus pernai ne buvo tvarkos, bet prie airiszkos bažnyczios prabaszczіaus kun. Fabijono. Tas noriai sutiko ant paskirto laiko pavesti lietuviams bažnyczią, praszė vien, kad lietuviai pats parsikviestų kunigą, kadangi pats nepažįstąs nė jokio lietuviszko kunigo. Draugystė užsipraszė kunigą Pėžą isz Chicagos, kuris szį metą atvažiuos ne į lenkiszką, bet į airių Szv. Agnieszkos bažnyczią. Kunigas Pėža, apart iszklausymo iszpažinties, ketina mus paraginti ir prie tautiszkų darbų. Ketina teiposgi pakolektuoti ant iszleidimo vyskupo Valanczausko rasztų.

Liet. Artojas.

Isz Union City, Conn.

Pabaigoj pereitų metų czianykszte Socijalistų sekcija parengė prakalbas. Vietinis Kliubas suszaukė susirinkimą, ant kalbėtojaus persikvietė Drą Bacevyczių. Isz Kliubo kasos paskyrė 2 dol., o 2 dol. sudėjo susirinkę ant prakalbos. Isz tų pinigų 1 dol. užmokėjo dekliamatorkai pakviestai isz Waterburio, o 3 dol. pavedė Dr. Bacevyczіui. Jis tų pinigų ne ėmė, bet paskyrė ant kankintinių, maskoliszkų valdžių isztremtų isz tevynės į Maskolijos vidurius; persiųsti tuos 3dol. kankintinių komitetui pavedė Kliubui. Pakvituotų tų aukų iki sziol niekur ne mstome. Argi jų Kliubas ne persiuntė, kur reikia? Laikyti teip ilgai paaukautus kitų pinigus ir tai ant teip svarbių reikalų ne galima vadinti pagyrimo vertu darbu (Neseniai mums atsiųsta ant kankintinių isz Union City, Conn. nuo Dro Bacevyczіaus $1.20. Gal tai yra tie pinigai? Rd.). Jeigu czianykszcziai lietuviai ir draugystės ir nuo savęs po kiek pridėtų, ne pavargtų.

Czianykszte "Tevynės Mylėtojų Draugystė" susilpnėjo. Union City'es lietuviai dabar atsilikę nuo kitų miestų lietuvių, o seniaus stavėjo pirmose eilėse. Nėra kam mat czia paraginti.

J. S. Pruselaitis

Isz California, Pa.

Neseniai "Lietuvoj" patilpo korespondencija isz musų miesto, kurioje neteisingai užgautas kun. Palujanskas. Korespondentas pagarsino, buk kun. Palujanskas atvažiavo isztusztinti lietuvių kiszenius ir buk per lietuvių gyvenimus ėjo varikai, kurie su prievarta varė norinczius ir nenorinczius į bažnyczią ant atlikimo iszpažinties. Tas yra neteisybė. Teisybė, ėjo per gyvenimus, bet ne varyti lietuvius prie iszpažinties tik duoti žinią, kad atvažiavo kunigas ir kad norinti gali eiti prie iszpažinties. Apie tusztinimą kiszenių nieks negirdėjo. Nie kam senelis kunigas ne sakė, kad duotų 5 arba szeszis doliarus, kaip tai už iszpažintį kunigai reikalauja kitur.

Musų airys kunigelis teipjau ne skriaudžia teip žmonių, kaip tai daro kiti lietuviszki kunigėliai: jis ne stato policistų prie bažnyczios durių; prie kolektų nežiuri, ar kas davė centą, nikelį, ar deszimtuką, o kaip kitas ir nieko ne duoda, o dėlto nieks nemeta isz bažnyczios, kaip buva kitur lietuviszkose, už lietuvių pinigus statytose bažnyczіose. Užtai mes, visų aplinkinių lietuviai, jeigu darbai eis gerai, sutarėm įtaisyti varpą už 208dol. Jeigu kitur kunigai tusztina lietuvių kiszenius, jeigu ne gerai elgiasi su parapijonais ir per tai užsipelno ant parapijonų nemeilės, tai to apie musų kunigą mes ne galime pasakyti.

A. Brazauskas.

Tegul aukautojai nutaria.

Paryžiaus Parodos Komitetas, niekeno nepasiklausęs, rengiasi apverst atlikusius nuo parodos pinigus ant iszleidimo Parodos Albumo. Pinigai tie vienok nepriguli Komitetui tik aukautojams. Jie aukavo ant parodos reikalų o ne ant kitokių paszalinių mierių. Todėl Komitetas privalo paklausti aukautojų, ant ko jie atlikusius pinigus paveda, o ne vartoti juos pagal suvo norą ant paszalinių reikalų, kas gal nesutikti su norais daugumos aukautojų. Tuli aukautojai juk jau iszreiszkė, kad atlikusius nuo parodos pinigus nori apversti ant paszelpos musų kankintiniams. Ne vienas isz jų gal Maskolijos viduriuose badą kenczia? Mes visi geidžiame, kad nors parodos Komitetas elgtusi legaliszkai, be despotizmo, o ne teip kaip "Susiv." Centraliszkas Komitetas. Spręsti ant ko apversti nuo parodos atlikusius pinigus gali tik aukautojai sudėję tuos pinigus.

J. Darkis.

Isz Lawson, Wash.

Darbai eina czia gerai. Geri mainieriai uždirba po 4 dol. ant dienos. Kastynėse dirba su dviem darbininkų atmainom po 8 val. Darbą nesunku gauti.

Lietuvių yra czia 4 szeimynos ir 12 pavienių. Visi sutikime gyvena. Buvo nutarę sutverti "Susiv." kuopą. Nors czia lietuvių yra ne daug, bet mylia nuo czia yra Blackdiamond ir 2 mylios į Frankliną, kur yra daugiaus lietuvių; tai jeigu visi butų pristoję, kuopa gelėjo užsilaikyti. Kadangi dabar "Susiv." užgimė vaidai, tai visi pripažino, kad neapsimoka tverti kuopą puolanczios organizacijos. Argi lietuviai ne galėtų sutverti tokį "Susiv.", kokį turi slovakai arba chorvatai, prie kurio priguli lygiai dievuoti, kaip ir bedieviai, lygiai socijalistai, kaip ir pralobę biznieriai?

Sv.

Isz Gates, Pa.

25 d. Kovo, kastynėse American Coal Co. atsitiko baisi dujų expliozija, kurios 17 darbininkų likosi baisiai apdegintų, 12 mirtinai, o 5 teip sunkiai. Daugumas apdegintų buvo anglijonai, vokieczіai ir italijonai. Prie to likosi sunkiai užgautas ir vienas lietuvys, Aleksandra Budaszaitis. Expliozija atsitiko per neatsargumą vieno vokieczio darbininko, kuris uždegė dinamitą, o tas uždegė oloj susirinkusius gazus.

Raud.

Isz Rozlin, Wash.

Darbai eina czia gerai. Darbą lengvai gauna ir isz kitur atkakę. Geras mainierius uždirba po 70 iki 117 dol. ant mėnesio.

Lietuvių yra czia 6 szeimynos ir apie 20 pavienių. Gyvena jie ne geriausiai. Sutikimo tarp jų nėra, tankiai susipesza. Pereitą sanvaitę du lietuviai užpuolė ant kito ir teip baisiai sumuszė, kad visos veidas buvo mėlynas. Pas kui sumusztas apskundė užpuolikus pas skwajerį.

Sv.

Isz Fitchburg, Mass.

Darbai sziuom kartu eina gerai, bet isz kitur pribuvusiam darbą sunku gauti, kadangi ant vietos yra užtektinai darbininkų.

Lietuvių czia yra ne daug, lietuviszkų szeimynų yra tik dvi, pavienių, žinoma, daugiau. Sutikimo ir vienybės terp czianykszczių lietuvių nėra. Nuo gegužio mėnėsio bus czia uždaryti visi saliunai. Gal paskui ir terp lietuvių bus geresnis sutikimas.

J. C.

Atsiliepimas 10-tos Susiv. Kuopos Philadelphioj.

Philadelphios 10 Susiv. kuopa, ant ne paprasto savo susirinkimo apsvarstė straipsnį patilpusį No 4 "Tėvynės", kuriame kunigas Kaupas klausia, ar neatbutinai reikia, kad viename meste butų tik viena "Susiv." kuopa? Tame straipsnyj toliaus yra kaipi paraginimas tverti daugiaus kuopų arba isz vienos dvi; nupeikia įstatų paragrafą nedaleidžiantį tą daryti (Kuopos privalo neužmirszti, kad prezidentai organizacijų ne turi tiesos perkeisti įstatus, jie turi daboti šesanczius, ne jų priderystė peikti arba girti organizacijų įstatus. Rd.). Argi "Susiv." prezidentas nesupranta, kad per ardymą kuopų, turi suardyti ir visą organizaciją! Ar tas jam teip rupi?

Užsimanymą kun. Kaupo mes laikome už vodingą visam "Susiv.". Ir dabar net dideliuose miestuose kuopos silpnai laikosi, pinigų kasoj mažai turi, arba ant svarbesnių reikalų visai ne turi. Jeigu "Susiv." įstatus iszkreiptume pagal prezidento neiszmintingą fantaziją, tai kuopose kils maiszatis ir nesutikimai, dievuoti skirsis sau, o bedieviai sau, kauniszkiai sau, suvalkieczіai sau, kriauczіai sau, fabrikantai sau ir tt. Ar tokio apsilpninimo ir nesutikimų teip geidžia kun. Kaupas? Ar jis nori "Susiv." savo valdžią iszplatinti per pjudymą ir skirstymą sanarių? Tada vienok ne tik susidedanczios isz kelių sanarių kuopos, bet ir patsai Centraliszkas komitetas ne galės nieko nuveikti; kuopos ne turės už ką siųsti ant seimo delegatų (tąsyk prezidento sandraugai susirinks ir spręs pagal savo norą ir fantaziją apie reikalus teip surėdyto "Susiv.". Rd.), ne galėtų laikyti nė susirinkimų, sanariai užmirsz visai, kad jie priguli prie Susiv. Mes visi žinome, jog kur yra daug žmonių, kur yra vienybė, ten yra ir stiprybė. Ar to kunigas Kaupas ne žino? Kodėl kunigas Kaupas ne matė reikalo per 7 metus tverti Philadelphioj antrą kuopą, o dabar jau net užtvirtina besitvirtinančią?

Kol Susiv. buvo tvarka, ne reikėjo nė ginklo, kadagi, dėl stokos takto isz pusės prezidento, užgimė kova, reikia mat jieszkoti ginklo ir szalininkų galinczių užstoti už sejantį vėją prezidentą; apart to reikia dar mat prezidentui užstoti ir už savo Philadelphios sandraugą. Kunigui mat mažai rupi teisybė, bet vien reikalai luomos. Iki sziol kuopa be kasztų atlikdavo susirinkimus bažnytinėj salėj, kunigas gi Kaulakis, pasitraukdamas isz lietuviszkos bažnyczios, užrakino salę kaipo savo savastį ir ne tik ne leidžia salėj susirinkimus laikyti kitoms draugystėms, bet ir Susiv. kuopai, nors ten ir musų charteris stovi.

Ne gana to: kun. Kaulakis dar mus visus apszaukia bedieviais ir griautojais katalikiszkos bažnyczios vien už tai, kad 10-ta kuopa ne parėmė kun. Kaulakio despotizmo. Kadangi 10 kuopa, matydama kun. Kaulakio kaltę, nesikisza į jo sukeltus vaidus su parapijonais ir už kunigą ne užstoja, už tai kun. Kaulakis atkalbėjo 15 sanarių 10 kuopos. Kunigas Kaupas, norėdamas paremti savo sandraugą teisingai ar ne teisingai besielgiantį, pripažino jo sutvertą ant Richmondo antrą kuopą isz 15 ypatų, o musų 10 kuopą susidedanczią isz 57 sanarių isz knigų nori iszbraukti, kaipo ardytojus katalikiszkos bažnyczios, kadangi mat už tokius mus pripažino kun. Kaulakis. Kun. Kaupui mat nieko daugiaus ne reikia. Juk jis, pasirendamas ant paprastų denuncijacijų, kuom turėtų pasibjaurėti kiekvienas doras žmogus, iszbraukė 11 kuopos sanarius, p. Damijonaitį ir Tareilą. Isz tikro kun. Kaupas su mums dar bjauriau pasielgė.

Toks kun. Kaupo elgimasi su kuopų sanariais yra griovimu Susivienyjimo, o pagal Susiv. konstituciją, griautojai organizacijos turi but iszmesti isz Susiv. Toks elgimasi yra laužymu seimo nutarimų, kadangi 15 seimas Elizabethe vienbalsiai nutarė atimti tiesą centraliszkam komitetui atimti tiesas už pelnusiems garbės sanariams arba prasikaltusius isz Susiv. iszbraukti. Tiktai seimas gali tą daryti. Kas link konstitucijos suteiktų tiesų ant iszbraukimo sanarių, tai 15 seimas nutarė konstituciją ne kas metą drukuoti, bet pridėjimus užraszyti į seimo protokolą. Kodėl kun. Kaupas pamynė po kojų 15 seimo nutarimus? Teip darydams, kun. Kaupas prasižengia priesz Susiv. tiesas ir už tai turi ant ateinanczio seimo atsakyti. Apie tai žino gerai kun. Kaupas ir todėl ardo kuopas, isz vienos tveria po dvi, kad ant ateinanczio seimo turėti daugiaus užtarėjų. Tikisi mat, kad jo sutvertos ir proteguojamos kuopos ant seimo siųs jam prilankius delegatus, kurie bus kun. Kaupo delegatais, teip kaip atsiųstas ant 15 semo Pittsburgo kuopos delegatas stengėsi vien teisinti kun. Szedvydį: p. Tobula buvo ne Pittsburgo kuopos, bet kun. Szedvydžio delegatu. Visi žino, kad kun. Szedvydis buvo kaltas, o vienok kada buvo pakeltas klausymas kaltes kun. Szedvydžio, visa kunigija kojomis trypė, rankomis plojo, szaukė kiek katras galėjo, kad tik nedaleisti perkratinėjimo to klausymo. Turbut pats kunigai jautė, kad Szedvydis yra kaltas. Jiems vienok turbut ne tiek rupėjo iszaiszkinimas teisybės, kiek apgynimas savo luomos sanario. Kunigai ir jų pasamdyti ir nepasamdyti delegatai apgynė kaltą kunigą. Tokius apginėjus mat per savo straipsnį, patilpusį Nr. 4 "Tėvynės", ir kunigas Kaupas tikisi atrasti. Priesz tokį vienok pasielgimą kun. Kaupo, kadangi per tai ne galima teisybės atrasti, mes protestuojame ir reikalaujame isztirimo darbų kunigo Kaupo ir atszaukimo padavadyjimo kaslink iszbraukimo isz Susiv. kuopų sanarių.

Vardan visos 10 kuopos.

Komitetas:

Prezidentas, J. A. Sungaila
Prot. sekr. J. Butkus,
Fin. sekr. A. Dorseckis,
Kasierius, Kaz. Unika.

Isz visur.

‖ Carpalaikio tarnai Finlandijoj tikrai oar szkai pradėda elgtiesi. Vieną tik 12 dieną kovo Finlandijos jeneral – gubernatorius pagelbininkas uždėjo bausmes ant laikraszczių: laikrasztis Hufondstondsbladet gavo persergėjimą; Tammerfors Nyheter sulaikytas ant 2 mėnesių; Borga Nya Tidning sulaikytas ant dviejų mėnesių; Ita Suomen Sanomat sulaikytas ant keturių mėnesių; Wiborgsbladet gavo persergėjimą; Borgabladet sulaikytas ant trijų mėnesių; Wiguria Sanomat ant visada uždarytas. Tiek bausmių uždėjo vieną tik dieną carpalaikio tarnai ant Finlandijos laikraszczių ginančių gyventojų tiesas.

‖ Portugalijos randas stengiasi suvaldyti katalikiszkus zokoninkus: iszdavė prisakymą uždaryti tulus kliosztor

‖ Ryme, universiteto studentai, ant parodymo savo simpatijos maskoliszkiems studentams, caro valdžių persekiojamiems, norėjo parengti neprilankią maskoliszkam randui demonstraciją prieszais rumą maskoliszkos ambasados, bet policija nedaleido, iszvaikė studentus.

‖ Prancuzijos parlamentas priėmė naujas tiesas priesz nedeleistus zokonus. Turtai tokių zokonų turi but konfiskuoti ir pinigus isz to szaltinio apvers ant paszelpos beturczių vaikams ir seneliams, teiposgi ant szelpimo pagelbos reikalaujanczių paczių zokoninkų.

‖ Vokietijoj rengia tiesas ant sumažinimo girtuokliavimų. Pagal naujai užmanytas tiesas, saliunuose ne valia butų pardavinėti nė jokių svaiginanczių gėrymų ne turintiems dar 16 metų, teiposgi žinomiems girtuokliams; ne valia pardavinėti nė jokių gėrymų priesz 7 val. ryto.

‖ Szvediszka vieszpatystės roda nusprendė isz savo pusės padalinti dovaną isz Nobelio užraszo už nuopelnus ant praszalinimo karių: terp sanario angliszko parlamento pasiuntinio Williamo Randal Cresnero ir prancuziszko rasztininko Frederico Passy.

‖ Turkija bankrutyjo. Net augszcziausi urėdnikai nuo 6—8 mėnesių ne gauna algų. Žemesni laukia užmokesnio nuo metų ir daugiaus, Urėdnikai gyvena vien isz kyszių, be kokių urėduose nė jokio reikalo negalima atlikti,

‖ Mieste Bagheria, ant slaos Sicilijos (pietinėj Italijoj) suaresztavo daug miesto urėdnikų. Juos apkaltina už prigulėjimą prie plėszikų organizacijos. Gražus miesto urėdnikai!

‖ Anglijos pakrantėse paskendo garlaivys "Paris". Prie to prigėrė 9 žmonės. Pereitos nedėlios dieną Anglijos ir Prancuzijos pakrantėse siautė smarkios vėtros, laike kurių daug mažesnių laivelių susidaužė.

‖ 29 d. Kovo Sziaurinėj Anglijoj siautė smarkios sniego darganos prie labai szalto oro. Scotijoj buvo 25° szalczio pagal Celciaus termometrą, Londone buvo 14°.

‖ Sztraikai dokų darbininkų Marsilijoj, pietinėj Prancuzijoj, pasibaigė, didesnė dalis darbininkų sutiko ant pasiulytų iszlygų ir sugrįžo prie darbo.

‖ Augsztesnių mokslų kursai moterims Peterburge likosi uždaryti dėl paskutinių studentų maisztų, kuriuose ir moterys ėmė dalyvumą.

‖ Anglijos pakrantėse, prieszais Kent, paskendo laivas "Rose". Prie to keturi žmonės prigėrė, 7 gi pusiau apmirusius iszgelbėjo.

‖ Vokiszkas Berlyno laikrasztis "Vorvaerts" garsina, buk 2000 maskoliszkų studentų likosi atiduotų į kariumenę kaipo paprasti kareiviai.

‖ Porte Saloniki, Turkijoj, ant turkiszko torpedinio laivo "Shehab exploduvo garinės dudos. Iszlakszcziusių szukių 9 žmonės tapo užmuszti.

‖ Vokietijoj, ant 56 milijonų gyventojų, 17000000 yra apsaugoję savo gyvastį asekuracijos draugystėse.

‖ Londono laikraszcziai pranesza, buk Peterburgo kalėjimuose daug pasodytų už paskutinius maisztus studentų nusižudė.

‖ Pereitą sanvaitę provincijoj Bengalija, Indijose, 8000 žmonių pasimirė nuo azijatiszko maro.

‖ Australijos pakrantėse paskendo garlaivys "Federal". Prie to prigerė 28 žmonės.

‖ Mieste Manilej per pirmą sanvaitę vasario azijatiszku maru apsirgo 6 žmonės, o 4 pasimirė.

"Katalikui".

Nr. 13 "Kataliko", p. Urgžmedis užmela mums, buk mes tveriame partijas per įkalbėjimą žmonėms, kad raszyti bažnyczias ant vyskupų yra ne gerai, nors ne parodome kodėl ne gerai. Klausis, kodėl mes stengiamėsi įkalbėti, kad Jocis nėra svietiszku inteligentu. Klausia ar Dilionis yra kunigiuis ir tp., klausymus stato ant pamato "klitus baidus—ora pro nobis".

Malonus p. Urgžmedi! Turbut pats numanai, kad viena pusė vaidų ne gali kelti, bet jie kyla vien tąsyk, kada kita pusė to nori. Ne mes pradėjome užsipuldinėti, bet turbut pirmutiniai asabiszki užsipuolimai pakelti kunigų ir jų samdininkų. To gal p. Urgžmedis nežino, nors stengiasi mus doriszko pasielgimo pamokyti.

Dėlko ne gerai darome užraszydami bažnyczias ant svetimtauczių vyskupų, tą mes ne kartą aiszkinome. Aiszkino tą porą metų atgal ir "Saulė", kada rėme nepriguliningas bažnyczias. Jeigu bažnyczios statytos už lietuvių pinigus, tai jos privalo but lietuvių savasczia. Nieks juk ne nori ant savo savasties turėti svetimus ponus. Ne dėlko kito lietuviai ne garbina maskolių, tik todėl, kad jie stengiasi lietuvių ponais pastoti. Kaip parodo padavadyjimai tulų vyskupų, svetimtaucziai ne gali užsitikėti ant teisingumo Amerikos vyskupų: padavadyjimų Eiso dar ne spėjome užmirszti. Matome tankiai, kaip bažnyczių prabaszcziai be žinios pastacziusių bažnyczias parapijonų, susižinoję vieu su vyskupu, skandina musų bažnyczias į skolas ir tai tankiausiai be jokio reikalo. Vyskupų pastatyti bažnyczių prabaszcziai mėto tankiai laukan paczius bažnyczių statytojus, jeigu jie kuom užsipelno ant kunigo piktumo. Nors kunigas ir bjauriausiai elgiasi su parapijonais, jie savo skriaudėjo ne gali praszalinti, teisybės ne randa nė pas vyskupą, kadangi priežodis juk sako: varnas varnui akių ne kapoja. Prie dabartinio musų bažnyczių surėdymo parapijonai yra tik vergais kunigų. Daugumas Amerikos vyskupų yra airiai. Ar ponas Urgžmedis gali užtikrinti, kad, pasikėlus Airijai priesz Angliją, airiai vyskupai ne užtauktų kuo didžiausių skolų ant jiems užraszytų bažnyczių ant palaikymo airių pasikėlimo? Yra ir daugiaus priežasczių, kurių dėl ne gerai yra užraszinėti bažnyczias ant vyskupų, bet apie kitas priežastis tuom tarpu ne kalbėsime. Tegul vyskupai daboja tikėjimo dogmatus; ant ko užraszyti bažnyczių savastį, tas ne priguli prie tikėjimo dogmatų.

Jocį, malonus p. Urgžmedi, primetė pirmiausiai kunigų "Garsas" svietiszkai inteligencijai. Tuom tarpu svietiszkoji jo niekada ne rėmė, rėme jį vien kunigiškė partija. Net paleistą isz New Castles rekliamavo "Bažnyczios Tarnas"; ir dabar ar tik ne pirmutinė kunigų valdoma "Tėvynė" patalpino Jocio apgarsinimą? Kas ką parėmia, ima ir atsakymą už užtariamo darbus. Tą turbut žino ir p. Urgžmedis.

Dilionio mes arcziaus ne pažįstame. Žinome vien, kad jis mokinosi Detroito katalikiszkoj dvasiszkoj seminarijoj, isz kurios iszeina apginėjai dabartinio musų bažnyczių surėdymo ir katalikiszkų parapijų valdytojai. Jo mes nė kunigams nė ne kunigams ne bandome primesti.

Naujos knįgos.

Ar Vyskupas Valanczius (Valanczauskas) ne buvo Viliugu lietuvystes? Papiesze kun. V. Dembskis. Iszleista kasztais Susivienyjimo Lietuv. Laisvamaniu. Chicago. 1901. 37 pusl.

Szitoje knįgutėje yra iszaiszkinti ne geri, ne naudingi lietuviams darbai vyskupo Valanczausko. Žinoma, kun. Dembskis, geriaus pažinojo Žemaiczių vyskupą negu mes; todėl apie teisingumą faktų knįgoj parodytų neko ne galime pasakyti. Paaiszkinimuose, ant 5 pusl. paminėta, buk Orgelbrand norėjo Varniuose parengti lietuviszkų knįgų spaustuvę ir buk V. jo ne parėmė. Raszantis su Orgelbraudu asabiszkai pasipažino ir ne kartą kalbėjo apie knįgų spaustuves Lietuvoje, tuose laikuose, kada Orgelbrand turėjo knįgų pardavinyczią Vilniuje (paskui ją pardavė Lambekui); jis nė sykį ne užsiminė, kad butų turėjęs už mierį parengti Varniuose knįgų spaustuvę. Važinėjo jis pas Varnių vyskupą vien siulydamas tarpininkystę prie pristatymo knįgų į seminariją su mieriu sumažinti iszsivieszpatavusį Zawadzkio monapolių. Ne girdėjau ne apie norą uždėti Varniuose spaustuves kito Orgelbrando brolio, kurio vaikai ir sziądien turi Varszavoj spaustuvę. Orgelbrand lietuviszkų knįgų iszleido labai mažai, rodosi tik tris, ne daugiaus.

Dirva. Nr. 1. kn. 17 ir 18. Kn. A. Burbos prozaiszki Rasztai, T. II. Katalikų Bažnyczia ir Mokslas.

Telpa czia kelios pasakaitės verstos kunigo Burbos isz latviszko, viena Radzevycziutės novelė versta isz lenkiszko ir kelios originaliszkos. Verstos pasakaitės yra geriaus apdirbtos už originaliszkas. Originaliszkose kunigas Burba ne galėjo susivaldyti ne pakutenęs asabiszkai sau nepatinkanczių ypatų, privesdamas tiesiog pravardę, kaip tai antai Fantazijoj Bedievio Dangus daro su Szliupu. Tas literatiszkiems rasztams visai ne tinka.

Antroje dalyj telpa lekcija prof. J. A. Zahmo p. a. Katalikų Bažnyczia ir Mokslas. Lekcija ta yra tik perspaudinta, pirmiaus tilpo ji "Knįgyne", iszleidžiamame prie "Garso". Tąsyk mes "Lietuvoj" patalpinimo placziaus apie szitą rasztą.

Tikyba ar Mokslas? Tyrinejimai tikejimiszki, Moksliszki ir Draugijiszkai - politiszki, Surankioti Dro J. Szliupo. Chicago. 1901 m. 212 pusl.

Yra tai antra laida. Szitoje ant pabaigos pridėta: Įtekmė kunigijos ant mokslų, Victoro Hugo; Mokslo praeitis ir dabartis, sutrauka kalbos angliszko mokslinczIaus Tyndallio.

Apart szitų pridėjimų knįga yra tik perspaudimu pirmos laidos.

Kaip gyvena Augmenys? Pagal Lunkevycziu ir kitus. Sutaise Szernas. Chicago. 1901. 129 pusl.

Szitas darbas tilpo pirmiau "Lietuvoj", dabar skyrium į knįgą atmusztas. Skaitytojai todėl turėjo progą su juom pasipažinti.

Istorija Chicagos Lietuviu, ju parapiju ir kun. Kraucziuno prova su laikraszcziu "Lietuva", buvusi Balandžio men. 1899 m. Chicago. 1900m. 585 pusl.

Marijos Menuo. Lenkiszkai Sudeste kun. Povylas Smolikowski. Lietuviszkai iszgulde C. N. B. P. A. V. Vilniuje (Tilžėj). 1900 m. 152 pusl.

Dvasiszki Apdumojimai arba Meditacijos. Isz lenkiszko versti 1900m. 570 pusl.

Vietines Zinios.

— Pereitą utarninko dieną Chicagoj atsibuvo rinkimai naujų miesto virszininkų. Kadangi iki sziol valdanti nugramzdino miestą į skolas, kaip musų kunigai lietuviszkas bažnyczias, tai gyventojai nori iszrinkti naujus. Ar nauji bus geresni, tas klausymas nesiduoda teip lengvai iszriszti. Ir lietuviszkose parapijose ne visada naujas kunigas geresnis už senąjį.

— Gyvenanti po nr. 883 33rd str. Katrė Paliunienė atėjo ant policijos stacijos 35tos ul. ir meldė patalpinti kokiuose nors prieglaudos namuose penketą jos vaikų, kurių neistengia nė iszmaityti, nė apdengti. Vyriausias vaikas turi vos 5 metų. Vyras Paliunienės nuo seniai ne turi darbo.

— Ant miesto majoro iszrinko tą patį Harisoną.

— Po nr. 311 Madison ul. radę negyvą Chicagos universiteto profesorių, kalbų žinovą A. W. Gouldą. Užtraszko jis nuo priėjusio į kambarį gazo, kadangi mat guldamas, užmirszo užsukti dudą.

Springfielde likosi inkorporuota lietuviszka pagelbinė draugystė Szvento Vincento Chicagoj. Inkorporatoriais yra: Klimavycze, Vadluga ir Petravycze.

— Ant kiemo po nr. 75e West Monroe str. rado stiklinę spirito pripiltą, o joje buvo mažo vaiko galva. Kas ją atneszė ant kiemo, nežinia.

— Ant ežero kranto rado kuną Ch. Horby, kuris porą dienų atgal prapuolė. Nežinia, ar jis likosi užmusztas, ar pasimirė staiga.

Draugyscziu Reikalai

Apgarsinimai draugyscziu mitingu, baliu, pikniku ar kitokiu reikalu—yra priimami tik už užmokesti. Prekes apgarsinimu sekanczios:

Apgarsinimai, užimanti wieta 2 coliu ar mažiau, 50 c. už kiekwiena syki. Kiekwienas colis wirsz 2 coliu 25 c. už kiekwiena syki. Iszleistuvė

Chicago. Jaunu Amerikos Lietuviu Pasilinksminimo Kliubas tures savo antra baliu nedelioj, 14 Balandžio, 1901, 4 val. po pietu, Freiheit Turner Saleje, 3417 S. Halsted st. Įženga 25c. Muzyke po vadovyste prof. Kiefer. Ant Grand March bus dalinami pulkus programai. Po grand March dvi valandi merginos szokins vyrus. Ateikit vienas ir visi.

Su guodone, Komitetas.

(12—4)

Chicago. Dr-te Mot. Valanczausko Žemaiczių Vyskupo, tures pirma savo baliu nedelioj, 21 balandžio, 1901, Bažnytinej sz. Jurgio saleje, 33czia ul. ir Auburn ave. Prasides 4 val. po pietu. Įženga vyrams 25c. moterims ir merginoms dykai. Visus lietuvius ir lietuvaites szirdingai kvieczia atsilankyti.

(4-19) Komitetas.

Chicago, Dr-te Liuosybės laikys savo menesini susirinkima, nedelioj 7, Balandžio 1901. 1. - ma valanda widurdienio, Jono Petrosziaus saloj, pn. 168 W. 18th ulyczia, ant kurio bus apsvarstomi labai svarbus dalykai, delto gi, kiekvienas sanarys privalo pributi. Naujiems sanariams įstojimas dar už $1.00

Draugyste.

Lietuviszkas Piknikas.

Chicago. Dr-te Apveizdos Dievo tures savo piknika nedelioj, 11 Rugpjuczio, 1901. Reisings Grove, Riverside, Ill. Todel meldžia visu kitu draugyscziu nedaryti toje dienoje pikniku ne baliu, idant vienkitiems nekenktumem.

Dr-te Apveizdos Dievo.

Lietuviszkas Teatras.

Chicago. Neseniai isteigta nauja teatraliszka D. L. K. Keistuczio Dr-te losz pirmutini teatra, drama "Iszgriovimas Kauno Pilies 1362 m." Perstatymas atsibus nedelioj, 14 Balandžio 1901, Vorwaerts Turner saleje, ant 12tos ul. arti Halsted. Prasides 7:30 val. vakare. Tikietai ant prieszakiniu sedyniu po 50c., ant užpakaliniu po 35c., ant galerijos po 25c., vaikams nuo 10-15 metu po 15c. Po teatrui bus Dr-tes balius. Visas pelnas isz teatro eis ant naudos parapijos Apveizdos Dievo. Visus lietuvius ir lietuvaites kvieczia kuoskaitlingiausei susirinkti.

Komitetas.

Balius, Balius.

Philadelphia, Pa. Kareiviszka Uzaru Olgirdo Dr-te tures savo 4 metini baliu panedelyj, 15 d. Balandžio, 1901, svetaineje Washington Hall. 523-525 S. 4th st. 7:30 val. vakare draugyste pilnoje parodoje su muzika marszuos ulyczlomis į sale ant baliaus. Balius prasides 8 val. vakare. Todel visus lietuvius ir lietuvaites ir visas lietuviszkas draugystes kvieczia skaitlingai susirinkti. Įženga visiems Dykai. Su guodone,

Komitetas.

Pajieszkojimai.

Pajieszkau Vicento Milmanto isz kaimo Aleksandru, Raseiniu parap., ir Jono Pulelkio, isz kaimo Gumbiniu, Lydevenu parap., abu Kauno gub., Raseiniu pav. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinia ant adreso:

Franciszkus Barakauskis,
4401 S. Wood st., Chicago, Ill.

Pajieszkau Juozapo Žymanto isz kaimo Skabucziu, Raseiniu pav. ir Jurgio Malceviczlaus isz kaimo Vainakiu, Telszių pav., abu Kauno gub. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinia ant adreso:

Jos Koszis,
Box 151, Bridgeville, Pa.

Pajieszkau Antano Martisziaus, Suvalku gub., Zapyskio parap., kaimo Kuro. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinia ant adreso:

Jonas Sutkus,
143 Wilder st. Philadelphia, Pa.

Pajieszkau Frano Naginevicziaus isz kaimo Atmoinu ir Bernoto Matulskio isz kaimo Užgireliu, abu Vilniaus gub., Traku pav. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinia ant adreso:

Vincent. Mastowskis,
Box 263. Minersville, Pa.

Pajieszkau Juozapo Virszulskio, isz Ilakiu miestelio ir Paulinos Valantinaites isz kaimo Patumszaiu, abu Kauno gub., Telszių pav. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinia ant adreso;

Adam Bulawski,
178 W. 25th st. Chicago, Ill.

Pajieszkau savo broliо Juozapo Valtiekaiczio, Kauno gub., Raseiniu pav., Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinia ant adreso: K. Valtiekaitis,
1338 Wood st., Philadelphia, Pa.

Pajieszkau savo broleno Jono Matulio, Kauno gub., Panevežio pav., kaimo Ramongaliu. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinia ant adreso:

Jonas Smoleitis,
157 Lowell st., Lawrence, Mass.

Pajieszkau savo szvogerio Jokubo Valantiejaus, Kauno gub., Taurages vol., 2 metai atgal gyveno Chicagoje. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinia ant adreso:

Viktor Dombrowsk,
31 Ames st., Brockton, Mass.

Pajieszkau Juozo Krivicko, paeina nuo seriju, Suvalku gub. Jo brolis Mateuszas labai serga, noretu su juom susižinoti. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinia ant adreso:

F. Sirdor,
344 Hamilton st. Grand Rapids, Mich.

"Lietuvos" No. 10 tilpo pajieszkojimas iszbeguslo Ignaco Bubliausko, rasztas mano varde. Apie ta pajieszkojima asz nieko nežinau ir jo nerasziau; nežinau kas toks mano varde jį parasze. Ignacas Bubliauskas kaip gyveno teip ir gyvena mieste Brockton, isz czia niekur nebego ir asz jo nejieszkojau.

Kotrina Vuksusaite,
25 Ames st., Brockton, Mass.

Pasilinksminimo Balius.

Chicago. Nadelioj ant Velyku darau pasilinksminimo baliu, ant kurio grajys gera muzika, bus szokiai ir kitos zobovos. Todel visus aplinkinius ir pažystamus kvieczlu atsilankyti.

Antanas Petkus,
527 S. Canal st., Chicago, Ill.

Pigios Farmos Wisconsine!

Jeigu kuris isz lietuviu noretu pirkti farma tegul atsiszaukia pas mane nes asz esiu farmu agentu.

Jos. Urba,
3301 Auburn ave., Chicago, Ill.
(4-12)

Pigiai ant pardavimo geras Saliunas, aplink daugybe lietuviu gyvena. Parduoda isz priežasties ligos.

John Miller,
1193 Blue Island ave. Chicago, Ill.
(4—12)

Ant pardavimo arba iszmainymo dvi gražios farmos paviete Marinette, valsteje Wisconsin. Ka turi mainan? Adresuok: Joseph Dama,
5338 Auburn ave., Chicago, Ill.
(4-19)

Pigei ant pardavimo gražios miesto propertei, Adresuok: F. Dama,
717 W. 16th St., Chicago, Ill.
(4-26)

Uzsiszaldyma iszgydys su viena diena.

Imk "Laxative Bromo Quine Tablets". Gausi kiekwienoje aptiekoje už 25c. Jei nepagydys, sugrąžina pinigus. Ant kiekwieno boblelio yra paszasas E. W. Grove.

NAUJAUSIOS KNYGOS.

Tikyba ar mokslas? Tyrinejimai tikejimiszki, moksliszki ir draugijiszkai-politiszki. Antra laida su priedu. 211 puslapiu..... **50c.**

Kaip gyvena Augmenys? Yra tai moksliszkas apraszymas apie yvairius musu žemes augalus, ju sudejima, atmainas, gyvi ir pletojimasi nuo pat menkiausiu pavidalu iki didžiausiu ir tobuliausiu. Su 30 paveikslelių, 129 puslapiai..... **35c.**

Ar vyskupas Valanczius (Volonczauskas) nebuvo viliugiu lietuvystes? Paraszyta Kn. Dembskio. Iszleista kasztais Susivienyjimo Liet. Laisv. Am. 37 puslapiai..... **15c.**

Istorija Chicagos Lietuviu, ju parapiju ir kn. Kraucziuno prova su laikraszciu "Lietuva" buvusi balandžio menesyje, 1899 m. 585 puslapiai didelio formato, aiszkaus druko. Fotografijos yra abieju pusiu advokatu, Kn. Kraucziuno, "Lietuvos" iszleistojo, redaktoriaus ir pavelskiai Chicagos Sz. Jurgio lietuviszkos bažnyczios. Popieros apdarais..... **$2.00.**

Audimo kietais apdarais, auksiniais titulais..... **$2.50.**

Szias visas knygas galima dabar gauti "Lietuvos" redakcijoj.

Atsiszaukimas!

Man važinėjant po Vakarus ir po Naują Angliją teko sueiti daugelį Lietuvių, protaujanczių, kurie nori įgyti didesnį įžvelgimą į klausimus philozophijos ir mokslų (dusią, Dieva, gamtos įstatymus, ewoliuciją, ir tt.). Kadangi tie klausimai aiszkiai yra iszguldyti L. Buchnerio weikale "Pajiega ir Medega" (Kraft und Stoff), ir kadangi sziądien toks weikalas isz tiesų yra reikalingas wisiems laiswamaniams, idant turėtų atramą priesz kunigijos melus apie religiją, asz pasisznekėjęs su kiliais tautiecziais rįžausi apgarsinti prenumeratą ant wirsz minėtos knygos. Prenumerata lietuwiszkos knygos, kas dabar nori prigelbėti ana atspaudinti, kasztuos $1.50; po atspaudinimo kasztuos $2.00. Todėl tuos, kurie nori tą knygą turėti lietuwiszkoje kalboje, kwiecziu prisiųsti prenumeratą, ir kaip taps atspaudinta, užsimokėjusiejie gaus atlyginimą knygoms tiek egzempliorių, už kiek bus isz anksto užmokėję ir jų wardai ir prawardes taps ant galo knygos pagarsinti. Kasztai spaudos yra dideli, todėl praszau Tautiecziu umai su prenumerata iszleidime knygos man pagelmingais buti.

J. Szliupas, M. D.
421 Penn Ave., Scranton, Pa.

TEMYKITE!

Knyga Istorija Chicagos Lietuviu ir kn. Kraucziuno prova jau gatava. Kurie turėjote už ta knyga isz virszaus į mokeja pinigus, priduokite savo dabartini adresa, kad žinotumem į kur juma knyga prisiusti.

"Lietuvos" iszleistuve.

Už Sumažinta preke.

Lietuviszkai-Angliszkas Žodynelis 70c.
Angliszkai-Lietuviszkas Žodynelis 30c.
Kas noretu pirkti nesiutus ir duoti apdirbti gaus abu už 80c. Pinigus gal siusti kaip kam smagiau.

Rev. P. Saurusaitis,
34 John st., Waterbury, Conn.
(4—12)

Temykite.

"Lietuvos" redakcija geriausei siunezia pinigus į wisas swieto dalis. Parduoda szifkortes ant wisu liniju į Amerika ir isz Amerikos į wisas swieto dalis. Parduoda lotus ir namus: mieste Chicago turime kelis szimtus geru namu pigiai ant pardawimo. "Lietuvos" redakcijoj teippat galima gauti wisokiu lietuwiszku knygu, abrozu, abrozeliu, pawinczeweniu ir gromatoms popieru. Raszykite, o prisiusime katalioga dykai. Raszydami įdekite už 2c. marke, ir adsuokite teip:

A. Olszewskis,
924—33rd St. Sub-Sta. 60, Chicago, Ill.

PASARGA.

Rosijos valdžia panaikino dabar sziuos popierinius (bumaszkas) pinigus: 1-rublinias, 5-rublines ir 10-rublines; o ju vieta užstojo auksinias ir sidabriniais pinigais. Popieriniu yra dabar Rosijoje tik 3-rublines, 25-rublines, 100-rublines ir 500-rublines. Todel siuncziant dabar pinigus į Rosiją, reikia žiureti kad siunczlama suma duotusi sudaryti isz 3-rubliniu, 25-rubliniu arba isz 100-rubliniu. Isz 3-rubliniu galima padaryti sumas: 3, 6, 9, 12, 15, 18, 21, arba 24 rublius; didesnes sumas galima imti isz 25-rubliniu arba 100-rubliniu. Paveikslan: 35 rublius padarys viena 25-rubline, 50 rubliu padarys dvi 25-rublines, 75 rublius padarys trys 25-rublines, 100 rubliu padarys viena 100-rubline, bet norint siusti mažiau kaip 25 rublius, reikia imti tik tokia suma kokia duodasi padaryti isz 3-rubliniu. Teip: imk viena 25-rubline ir prie tos kiek reikia imk 3-rubliniu, arba imk dvi ar tris 25 rublines ir prie tu kiek reik imk 3-rubliniu, arba imk viena ar keles 100-rublines ir prie tu kiek reikia imk 3-rubliniu arba 25- rubliniu.

Daktaro nusprendimas.

Prakilniausiejie daktarai seniai jau nurode, kad nuo visokiu pilvo, kepenu bei inkstu ligu nera geresniu vaistu per Kartuji Trinerio Vyna. Yra tai puikiausia gyduole nuo ivairiu pavasario ligu. Kartusis Trinerio vynas rado teipgi pripažinima isz szalies garbaus gydytojo, Dro Ferd. H. Pirnat, kurs sztai ka apie tai rasze: "Joseph Triner, 799 So. Ashland Ave., Chicago, Ill. Guodojamas Pone;— Experimentuodamas su daugeliu karczių vynu, neatradau, kad nors vienas isz ju galetu susilyginti su tamstos vynu. Taigi Tamistos vynas yra atsakanczlausia naminia gyduole del pervalymo kraujo. Velyju todel tam vynui kuolabiausiai iszsiplatinti tarpu serganczlu žmoniu."— Ta vyna galite gauti visose aptiekose, o kur tokio neturetu, tai kreipkites pas pati fabrikanta ant angszczlau paduoto adreso, o veik aplaikysite. Reikvisur reikalauti tikrojo Trinerio vyno.

Preke pinigų.

Ruskas rublis po..... 52½c
Prusiszkos markės po..... 24½c

Prie kiekwieno pinigų siuntimo reikia pridėti 30c. ant paczto kasza

BIOLOGIA.

—arba—

Mokslas apie gyvus daiktus.

Pagal prof. Nusbaumą

Taigi czia aiszku, kad ir organizmai, besikeičiant ant žemės sanlygoms, negalėjo užsiliktį be permainų, kadangi ant visų organizmų turi labai didelę įtekmę sanlygos: tuli organizmai, atsiradę neprilankiose sanlygose, išnyko su visu, bet jų liekanos, palaidotos žemės sluogsniuose, užsilaikė iki šiai dienai ant parodymo mums, kokì gyvunai ir augmenys buvo ant žemės labai senose gadynėse. Liekanos tos daugume suakmenėję, pavirtę į akmenį; mokslą apie jas vadina *paleontologija*.

Liekanos senų laikų organizmų užsiliko uolose ir sluogsniuose vandenų suklotuose.

Ant visokių vandenų dugno: oceanuose, jurėse, ežeruose, upėse vandens nuolatai kloja ant dugno dumblą, molį, pieską. Pasikėlus vandenų dugnui, kas gana tankiai atsitinka, vanduo nubėga į aplinkines klonis, kurių vietoj pasidaro nauji vandenų susirinkimai. Dumblas ant iškilusio seno dugno išdžiusta ir per ilgą laiką pavirsta į kietą uolą. Tokiu budu vietose, kur seniaus buvo jurės ir dideli ežerai, per ilgas amžių eiles darėsi nauji sauszemiai, o iš seniaus buvusių sauszemių kaip kur darėsi nauji vandenų surinkimai, naujos jures ir ežerai. Žinoma, kad uolos seniaus pasidarusios, taigi senesnės, yra paprastai giliau, jaunesnėsės, taigi pasidarusios vėliaus, yra augščiau, tankiausiai ant viršaus senųjų. Mokslas apie sudėjimą ir pasidarymą žemės žievės vadinasi *geologija* (iš grekiškos kalbos: *ge* reiškia žemę ir *logos*—kalbą arba mokslą). Mokslas geoliogija atskiria teip vadinamus *senus geologiškus perijodus*, kuriuose tvėrėsi senų uolų sluogsniai ir naujus, kuriuose klojosi naujesni sluogsniai. Kaip kur, paveikslan, nuo smarkių žemės drebėjimų senesniejie sluogsniai galėjo pasikelti į viršų, o jaunesniejie galėjo nupulti žemyn, bet mokslinčius, iš veislės sluogsnių, visada gali be mažiausio apsirikimo pasakyti, katrie sluogsniai seniaus, o katrie vėliaus yra pasidarę.

Suakmenėjimai gyvunų ir augmenų liekanų žemės sluogsniuose gali darytiesi visokiais budais. Paprastai buva teip, kad apmirę kunai augmenies arba gyvuno, palaidoti vandenų suneštame dumble, persigeria minerališkoms medegoms, tankiausiai kalkėms. Minerališkos medegos pripildo visus plyšelius ir lomutes ir kietas kuno dalis, kurios ne teip greitai dalinasi į sudėtinius, ne teip greitai puva. Tokiu budu pasidarė suakmenėję medžių kelmai, kuriuose aiškiai matyt medžio sudėjimas, suakmenėję trilobitai arba turinti kiaušą sliekai ir daug kitokių; užsiliko žėmės sluogsniuose visokių gyvunų kaulai, dantys, kieti serdokai ir kitokios sunkiai puvančios dalys. Kitur vėl organizmai uoloj palikė aiškius atspaudimus, kaipi fotografišką paveikslą savo kuno. Tas pasidaro tąsyk, kada apmirusio augmenies arba gyvuno kunas patenka į minkštą dumblą, kuriame atsispaudžia kaip kvarmoj kuno pavidalas. Nors paskui kunas su visu suputų, pasidalintų į sudėtinius, sutrupėtų į dulkes, tai paliktas dumble atspaudimas, išdžiuvus, sukietėjus dumblui, jau ant visados pasilieka, gali jį išnaikinti tik kokios netikėtos pašalinės priežastys. Tokiu budu labai senose uolose užsiliko aiškus atspaudimai lapų senuose laikuose augusių ant žemės augmenų, ugių ir kitokių augmenų dalių; tokiu jau budu dumble atspaudė pavidalai žuvių ir visokių žvėrių; tankiausiai pasitaiko pėdų atspaudimai.

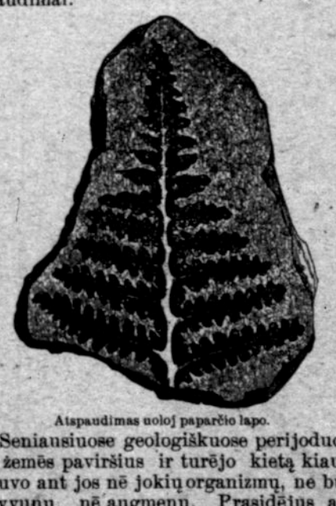

Atspaudimas uoloj paparčio lapo.

Seniausiuose geologiškuose perijoduose, nors žemės paviršius ir turėjo kietą kiaušą, ne buvo ant jos nė jokių organizmų, ne buvo nė gyvunų, nė augmenų. Prasidėjus atsirasti organizmams, ne atsirado visi ant syk bet iš palengvo, paeilium ir tai teip, kad augštesnės organizacijos sutvėrimai pasirodo jaunesniuose žemės sluogsniuose. Taigi organizmai, lygiai augmenys kaip ir gyvunai, vystėsi per neišpasakytai ilgus laikus ir tai paeilium iš: žemiausio laipsnio organizmų vystėsi augštesni ir augštesni, geriaus pritaikinti prie persikeitusių ant žemės sanlygų, tvirtesni, išmintingesni, geriaus galinti išlaikyti kovą už buvį, kuri ir dabar traukiasi terp organizmų ant žemės: jie turi kovoti ne tik su ne prilankioms sanlygoms, bet ir su kitais gyvunais.

Teip, paveikslau, laikuose teip vadinamo seno arba *paleozoiško* perijodo iš gyvunų ant žemės buvo: koraliai, moliuskai, bet ne buvo dar nė varlių, nė reptilijų, nė paukščių, nė žindančių žvėrių. Jaunesniuose sluogsniuose to perijodo randa jau atspaudimus žuvių, bet žuvys tos buvo žemiausių veislių, turinčių skeletą ne iš kaulų, bet iš kremzlių, kaulai dar ne buvo išsidirbę. Visi tie gyvunai gyveno tų laikų oceanuose; ant sauszemių tuose laikuose ne buvo dar nė jokių gyvunų. Tik pabaigoj to perijodo atsirado pirmutiniai sauszemių sutvėrimai, kurie gyveno klampynėse apžėlusiose milžiniškais tų laikų augmenims dar neturinčiais žiedų, prigulinčiais prie paparčių grupos; aiškiežiedžių augmenų dar tuose laikuose visai ne buvo ant žemės, ne buvo nė žolės, nė kvietkų, nė medžių išduodančių vaisių su sėkloms; visi tie augmenys atsirado ant žemės daug vėliaus. Prie sauszemių tų laikų gyvunų prigulėjo tuli vabalai, o iš kaulinių—milžiniški driežai, kaip antai labyrintodontai ir kiti.

Velesniame perijode, teip vadinamame *mezozoiškame* daug tų senesnio perijodo sutvėrimų išnyko, ne galėdami prisitaikyti prie kitokių tuose laikuose sanlygų, bet užtai iš jų išsivystė nauji gyvunai, geriaus pritaikytos organizacijos negu išnykę jų gimdytojai. Atsirado tuose laikuose ir naujos veislės koralių, moliuskų ir kitokių žemesnio laipsnio gyvunų, augštesnės organizacijos vabalai, krabai, vėžiai, vietoj išnykusių trilobitų. Iš žuvių atsirado jau ir turinčios kaulinį skeletą, nors užsiliko ir veislės turinčios kremzles vietoj kaulų. Atsirado teiposgi augštesnė grupa kaulinių sutvėrimų—taigi reptilijos (žalčiai). Pabaigoj to perijodo atsirado jau ir tuli šiltakraujai sutvėrimai, kurie išsivystė iš sutvėrimų panašių į driežus; tie pirmutiniai šiltakraujai buvo paukščiai ir tuli stovinti ant žemiausio laipsnio žindanti žvėrys, teip vadinami vienskyliai, koki iki šiądien užsiliko vien Australijoj.

Naujausiame perijode, teip vadinamame *cenozoiškame*, apart kitų grupų, atsiranda vis augštesnės ir augštesnės organizacijos žindanti žvėrys, o jauniausiuose sluogsniuose to perijodo randa jau ir žmonių kaulus. Tas tai parodo, kad žmogus, nors kas link tvirtumo ir didumo ne stovi ant pirmos vietos, bet už tai kas link proto stovintis ant augščiausio laipsnio terp visų gyvų sutvėrimų, atsirado ant žemės vėliausiai.

Sulygindami liekanas gyvunų, kokias randa visokiuose geologiškuose sluogsniuose, aiškiai matome, jog organizmai augštesnės organizacijos iš palengvo, paeiliui, išsivystė iš žemesniųjų.

Mokslas paleontologija suteikia aiškius darodymus tokio išsivystymo, terp išnykusių gyvunų randa daug teip vadinamų tarpinių veislių, iš kurių išsivystė augštesni gyvunai.

Knįgoj "Apie išnykusius sutvėrimus" yra darodymai, kad žemiausio laipsnio paukščiai išsivystė iš sutvėrimų panašių į reptilijas (žalčius, driežus). Taigi reikia priminti, kad senose gadynėse gyveno ant žemės reptilijos, kurių kuno sudėjimas iš dalies buvo panašus į paukščių sudėjimą; buvo tai gyvunai užimanti tarpą terp paukščių ir reptilijų, o iš jų per ilgus amžius išsidirbo tikri paukščiai. Per ilgas gentkarčių eiles iš palengvo keitėsi reptilijų vaikai, keitėsi tokiu budu, kad žudė tulas ypatybes savo sudėjimo, nužudytų vietoj įgavo naujas, kurios artino reptilijas, darė jas vis panašesnėms ir panašesnėms į paukščius; vaikai reptilijų, žudydami tulas savo tėvų ypatybes, tolinosi nuo savo pratipo ir ant galo iš jų susitvėrė naujas gyvunų tipas—paukščiai. Mokslinčiai,

GERIAUSIA Pirklybos Vieta!

Viskas nauja ir pigu.

Prie kiekvieno pirkimo–Dovanos!

Pritarnautojai kalba lietuviszkai

NAUJOS DRESEMS MATERIJOS IR SZILKAI.

30 stukiu 50 coliu ploczio grynai vilnonio Whipcords, Chevioto, Storm serżo, Venetianas, 42 coliu ploczio Paplins, Melrose, Satin Solieles, Pierola materijos, Batistas bei Nuns Veilings, visur parsiduoda po $1.25 yardas, pas mus už..... **75c**

40 stukiu 40 coliu ploczio vilnonio Satin Solieles, Melrose, Airiszkas Paplin, 50 coliu Granatavos materijos, Whipcords, Venetians, Cheviotas & Storm Serżas puikiausiu spalvu, tikra verte $1.25 už yarda, ant Velyku paleisime po..... **75c**

25 Stukiai 40 coliu ploczio grynai vilnonio Storm Serżo, Chevioto, Granatavos materijos, Henriettas, mainavu Cheverons ir Mohairs, paprasta preke 60c yardas, už..... **39c**

50 Stukiu 40 coliu ploczio vilnonio Chevioto, Storm serżo, Granato, Venetiaus, Henriettas ir daug kitokiu įvairiausiu spalvu, vertes negausite niekur kitur be 75 centu yardas, pas mus po **50c**

10 stukiu gryno Peau de Soie szilku, žvilgancziai juodu, begalo puikios materijos, vestuviu dresems, paprasta preke $1.00 už yarda, pas mus dabar..... **59c**

50 stukiu 44 coliu ploczio szilkiniu bei vilnoniu Pierola materiju, Prunellas, Paplins Satin Sollelas, Whipcords, Sharkskin, Batistas, Sublimes, Melrose bei Broadcloths, szios materijos vien igabenti kasztuoja $1.50 už yarda, paleisime ant Velyku po..... **$1.00**

50 stukiu importuoto Francuziszko Vaille, Airiszko Paplins, Melrose, Prunellas, Arcadienne, Venetians, Broadcloths bei Crape de Chines, visur užmokesi $1.50 už yarda, gausi už..... **$1.00**

Didžiausias pasirinkimas Velykiniu paredu
Žiurekite, kaip pigiai.

Moteriszkos Dress Skirts, naujausios neszeines Dress Skirts, padarytos isz grynai vilnonio broadcloth, homespun, venetian, serżo, pebble chevioto & melton, su falbonais 7 ir 9 ivairiu gatunku, apszeiai padailintos su atlasiniais bei szilkiniais kaspinais, su geru pamuszalu ir puikiai ant kuno stovinczios, paprasta preke $8.50, Velykinis musu iszpardavimas..... **$5.00**

Nauji box Coats. — Moteriu ir merginu Box Coats, isz grynai vilnones covert materijos, su geru atlosiniu pamuszalu, su nauja ankszcziai apgaubianczia box nugara, pilnu box pryszakiu, 22 iki 16 coliu ilgio, veliausiu parsiduos po $9, o ant Velyku už.... **$5.00**

Moteriszki Kepal. Labai puikus szilkiniai kepal bei grynai vilnoni clay worsted, padaryti pagal naujausia mada, nekurie apszeiai padailinti su szniureliais kiti su korieliukais ir žvilgucziais, paprasta preke $6.50, o Velykinis iszpardavimas..... **$3.98**

Moteriszki Sijutai, puikiausi bei naujausios neszeines siutai, tokis kaip dip front eton, dvieiliai eton, bekalnieriai eton su l'Aiglon kalnieriu, Jakes su geriausio taffeta szilko pamuszalu, suknios su geriausio perkalino, visi apszeziai pagrožinti su taffeta raisztelíais isz puikiu homespuns, venetians, serżo ir broadcloths, ivairiausiu pavasariniu parvu, paprasta preke $16.00 laike musu Velykinio iszpardavimo **$9.75**

Moterims ir Merginoms Siutai, naujausio swell eton styliaus, parinktiniai ir dvieiliai, padaryti isz grynai vilnonio venetian serżo ir broadcloth jakes, su szilkiniu pamuszalu, sukne palimuota su geriausiu perkalinu, aksomito juosmo, siutas apszeziai aprupintas su taffeta raisztelíais, geriausio kriaucziszko darbo ir puikiu parvu, vertes $13.50, Velyku iszpardavimas..... **$8.75**

Moteriszkos szilkines Waists, isz dailaus storo taffeta, su naujoms bishop rankovems, su gražiai padarytais stock kalnieriais, su geru pamuszalu, labai tinkanezios, vertes $7.50, velykinis iszpardavimas..... **$3.95**

Velykiniai Vyrams ir Vaikams Siutai.

Vaikams 3-piece Knee Pants siutai, su dvieiliais brusliotais, padaryti isz vilnoniu juodu, melsvu, pilku ar rusvu cheviotu ir dailiu kaszmeru, mieros vaikams nuo 8 iki 16 metu, paprasta preke $5.00, musu su iszpardavimas..... **$3.48**

Vaiku Nobby 2 pieces, Vestee ir Blouse siutai, mieros vaikams nuo 3 iki 16 metu, padaryti isz grynai vilnonio chevioto, kaszmero bei worsteds, mažesniu mieriu siuteliai su dvieiliniu bruslotu, kitur tokiu nenupirksi be $3.00, velykinis iszpardavimas..... **$1.98**

Vaiku Džiaketai, — naujausio gatunko džiaketai, su naujos mados shape puikiu kalnieriu, padabinti su puikiais szniureliais, szilkiniais kaspineliais, nekurie su auksiniais szniureliais, box nugara, pilnas box pryszakis, ivairiausiu pavasariniu spalvu, mieros vaikams nuo 2 iki 14 metu sennmo, paparasta preke $5.00, laike musu velykinio iszpardavimo..... **$2.95**

Vaiku Long Pants Siutai, mieros vaikams nuo 12 iki 19 metu, padaryti isz vilnonio juodo ar melsvo kaszmero, puikiausiu spalvu ir gero darbo, niekur tokiu negausite be $7.50, musu velykinis iszpardavimas..... **$4.98**

Vyrams puikus melsvi arba juodi grynai vilnones Clay Worsted materijos siutai, vieneiliai ar dvieiliai, isz puikiausiu cheviotu bei kaszmeru, margu ar drižuotu, darbo gersausiu Amerikonu kriauczių, verta $12.00, specijaliszkas musu iszpardavimas **$8.50**

Vyriszki Nobby Top Coats—ne del gražumo, bet del vigados kiekvienam chicagiecziui. Kotai padaryti isz geriausiu vilnoniu pilku Vicunas ir Covert materiju, su szilkinio aksomito kalnierium, mieros nuo 34 iki 44, kiekvienas kotas vertas $18.00, specijaliszkas iszpardavimas..... **$5.00**

KLEIN BROS.
795-805 S° HALSTED ST
COR. CANALPORT AVE.

"Lietuvos" agentai.

NEW YORK, N. Y.
Jonas Naujokas, 186 Henry st.
BROOKLYN, N. Y.
Stanislowas Rinkewiczius, 73 Grand st.
Juozas Matutis, 112 Grand st.
K. Baleziunas, 144 Mauyer st.
SHENANDOAH, PA.
Andrius Maczis, 447 W. Line st.
MT. CARMEL, PA.
Petras Bielliauskas,
WATERBURY, CONN.
M. J. Damijonaitis, 65 N. Leonard st.
Jonas Tarella, 677 Riverside st.
PITTSBURG, PA.
K. Gediminas, 2030 Sarah st.
WESTVILLE, ILL.
V. S. Kreivenas,
SCRANTON, PA.
Mikolas Ramanauckas,
1740 Nay Ang Ave.

"Lietuvos" keliaujanti agentai.
Wincas Kudarauckas,
Jurgis Kazakewiczia,
Juozas Petrikis,
K. Rutkauskas,

Kur szie vyrai atsilankys, lietuviai gali pas juos užsirasyti "Lietuvą" ir prenumeratą jiems užsimokėti; pinigai bus teisingai mums priduoti. Pas juos teipgi galima gauti visokes knigas už tą paczią prekę kaip ir redakcijose.
"LIETUVOS" ISZLEISTUVE.

"Vienybe Lietuvniku"

iszeina kas sereda jau 15-tas metas, Plymouth, Pa., ir pranesza svarbiauses ir teisingiauses žines isz Lietuvos ir visos pasaulės, talpina puikias apysakas bei kitus naudingus apsiszvietimui rasztus. "Vienybė" ant metų kasztuoja $2,00 o ant pusės $1. Pinigai turi but apmokami isz kalno. Laiszkus ir pinigus reikia siųsti ant tokio adreso:

J. J. PAUKSZTIS,
Plymouth, Pa

POPIEROS DYKAI!

Mes atspaudeme daugybe gražiu popieru gromatu raszymui, su gražioms kvietkoms ir apskaitymais. Kas prisiuns savo adresa ir 5 c. markemis gaus 6 arkuszus tos popieros dykai.

S. Mack,
212 First St., Elizabeth, N. J.

Sziumetiniu kalendoriu ir visokiu kitu knygu dabar galima gauti "Lietuvos" redakcijoj. Kalendoriu preke 15c.

Dr. Leonard Landes,

Lietuviszkas Daktaras.
134 E. 24 Ul., New York.

Garsingas gydytojas wyriszkų ir moteriszkų ligų. Mokinosi universitete New Yorke; praktikawo ligonbucziuose: Wiedniuje, Berlyne, karaliszkoje mokykloje Londone, buwo pardėtiniu mokslo Lebanon, Ballevue, Port Graduale Hospital College ir t. t.

Užtikrina Isžgydyma

wisų slaptų ir paprastų ligų, kaipo tai: plauczių, kepenų, skaudėjimą widurių, galwos, nepomietį, apalpimą, skaudulius, žaizdas, tynimą, moteriszkas ligas ir newaisingumą. Gydymui nerwiszkų ligų reikia naudot elektrikinias prietaisas.

Ligas Lytiszku Daliu

isžgydysiu į keles dienas, teipgi ligas pilwo, uždegimą žarnų, isždužiuwimą pieno, skaudėjimą lupų, nosies, akių, ausų, nustojimą pajiegų ir tt. Isžgydyma užtikrinu kiekwiename atsitikime. Chroniszkas ligas gydau pasekmingai, ir slepemas ligas užlaikau slaptybėje.

Dr. Leonard Landes,
134 E. 24th St., Cor. Lexington Av.

Offiso walandos: { nuo 9 ryto, iki 1 po piet / nuo 5po piet iki 8wakaro
Nedeliomis: nuo 8 iki 10½ wal. ryto; nuo 2 iki 4 val. po piet.

Roda per Gromatas Dykai.

Užpraszydami gydyklas prisiuskite $1.00

☞ Jeigu sergi, tai paraszyk kiek turi metų, kiek sweri ir apraszyk sawo ligą, o asz prisiuisiu gydyklas kuriomis isžsigydysi

---

F. P. Bradchulis

Attorney and Counselor at Law.
145 LaSalle st. Room 410.
CHICAGO, ILL.
Telephone Central 3066.

Wienintelis lietuwys adwokatas, baigęs mokslą jurisprudencijos czion Amerikoj. Weda prowas kaip civiliszkas teip ir kriminaliszkas wisuose suduose.
Res. 168 W. 18th Cor. Union St.

Pigiau kaip kitur!

Czysto aukso, 14 ir 18 K. sziluginai žiedai: Laikrodėliai ir laikrodėliai pas mane pigiau kaip kitur. Daran naujus ir talsau sugadintus laikrodžius ir laikrodelius, žiedus, draugystem spilkeles ir wisokius auksinius ir sidabrinius daiktus pigiau kaip wisi ir wisa darba gwarantuoju.

F. Prozanskis,
954-33 str. Chicago, Ill.

Knygu Katalogas.

Knygos sawos spaudos.

Akyw! Apsireiszkimai Swiete, ant kuriu žmones nuolatos žiuri, bet ju gerai nesupranta; su 7 abrozelíais. Naudingiausse knygele ant swieto dasižinojimui isz ko darosi žaibai, griausmai, lietus ir sniegas; kas yra debesiai ir ant ko jie laikosi..... **30c**

Aritmetika. Knige iszsimokinimui roknudu. Preke..... **25c**

HYGIENA. Daktariszka knyga arba mokslas apie užlaikymą sweikatos, isz kurios gali be pagelbos daktaro isžsigydyti nuo daugybes ligu. Szita knygele priwalo rastis kiekwienuose namuose, nes kas ja su atyda perskaitys, pataisys apsisaugoti nuo tukstancziu wisokiu ligu; pataisys užlaikytiezielybeje sawo sweikatą, paligintį sawo amžį ir mokes užsaugisti sweikatą ir twirtais sawo walkelius. Preke..... **35c**

Apie turtu isdirbima. Parasze Schram; verte S. M. Velkalas gvildenantys politiszką ekonomiją. Koktais kelnais isdirbę turtai, kaip jie susikrauna ir kaip atsilepia ant draugijos gyvenimo. **35c**

Geografija arba žemes apraszymas. Pagal Gelkie, Neikovski ir kitus, sutalse Szernas. Yra tai naudingiausia isz visu sulyginti isžsijuviu lietuviszku knygu. Aleskiai ir supraszimai apraszo visa musu žeme, jos paviršia, diduma ir platuma, jos kalnus, ju vardus, augsztį, vaikszta metanczius isz saves ugni; isz kokiu žeme slunguniu susidoda, kur ir kiek jojo yra angliu, geležies, auksso, druskos ir kitu gerybiu; kiek mariu, ežeru, upiu, ju vardai, plotis, gylis; koki kuriuose vandenyse: surus, preski, saldus, ar kartus, koki juose gyvunai gyvena ir tt. Žeme apraszyta dalimis, isszkaitytos visos viespatystes, karalystes, kunigaikszstystes, respublikos ir tt. Kiek kuriojo žemoje yra gyventoju: koki ju tikejimai, kalbos, papročiai, užsiemimai, pramones, isdirbiai ir tiesos; koki miestai, su kiek gyventoju, fabriku, pramoniu; kur koki oral: szaldezai ar karszcziai, lietus ar giedros; kur koks ligis dienos ir nakties; kur visada yra lygi diena ir naktis kur saule per keleta dienu pensuleiddia arba neužteka ir tt. Knyga didele 6x9 coliu, 480 puslapiu, ant geros standžios popieros spaudinta, su 71 paveikslelíais: mapu, gyvuliu ir tt..... **$2.00**

Ta pati, apdaryta audimu kietuose apdaruose, auksiniemis litaromis atspausti paraszai ant nugaros ir sveno. Preke... **$2.50**

Istorija Suwienytų Walstiju Sziaurines Amerikos. Apraszo kaip Kolumbas strado Amerika, koki czia tada žmones gyweno, koki žmones pirmiausiai isz Europos pradejo wažiuoti in Amerika, kokios kares buwo, už ka karewo ir kokiuose metuose; kiek prezidentu buwo, koki ir kiek kurie gero padare sziai žemei. O ant pat galo talpinasi Konstitucija Suwienytu Walstiju, kuri yra reikalingiausiu dalyku perskaityti kiekwienam žmogui szioje Amerikos žemeje gywenancziam, idant suprastu kokes jis czia tiesas turi, kas jam yra wale daryti, kas ne wale. Turi puslapiu 364. Preke..... **$1.00**

Drutuose, gražiuose apdaruose..... **$1.35**

Kraszu Skerdyne. Apraszo sna balsu atsitikima kada 1893 m. maskolai užpuole ant bažnyczios miestelyje Kraszu, musze, szaude ir pjove nekaltus žmonis, isžgriowe altorius ir užpesnetijo bažnyczia. Aiszkiausiai apraszoja wisa atsitikima..... **15c**

Lietuwiszkas Lenwtorius su poterisla katekizmais ir maistwaiara..... **15c**

Mokslas apie Žemę ir kitus swietus, ju buvy ir pabalga. Apraszo kas yra žeme, isz ko ji susideda, ant ko laikosi ir kaip sukasi; kas yra saule, žwaigždes, menulis; kaip toli yra in kitas žwaigždes; kas yra pilanetos, kometos ir kitos retai matomos žwaigždes. Su 30 astronomiszku abrozeliu turinti 225 puslapius. Yra tai wienatine knyga isz kurios tikrai žmogus gali apiszwiesti..... **75c**

Drutuose, gražiuose apdaruose..... **$1.00**

Lenkai ir Lietuviai nuo 1228 iki 1430m. Parasze pagal lenkiszkus istorikus Žemkalnis. Iszleista "Towyrnes Mylestoju Draugystes".—Yra tai naudingiausia isz visu sulyginti isžsijuviu lietuviszku knygu. Aleskiai ir supraszimai apraszo visa musu žeme, jos paviršia, diduma ir platuma, jos kalnus, ju vardus, augsztį, vaikszta metanczius isz saves ugni; isz kokiu žeme slunguniu susidoda, kur ir kiek joje yra angliu, geležies, auksso, druskos ir kitu gerybiu; kiek mariu, ežeru, upiu, ju vardai, plotis, gylis; koki kuriuose vandenyse: surus, preski, saldus, ar kartus, koki juose gyvunai gyvena ir tt. Žeme apraszyta dalimis, isszkaitytos visos viespatystes, karalystes, kunigaikszstystes, respublikos ir tt. Kiek kuriojo žemoje yra gyventoju: koki ju tikejimai, kalbos, papročiai, užsiemimai, pramones, isdirbiai ir tiesos; koki miestai, su kiek gyventoju, fabriku, pramoniu; kur koki oral: szaldezai ar karszcziai, lietus ar giedros; kur koks ligis dienos ir nakties; kur visada yra lygi diena ir naktis kur saule per keleta dienu pensuleiddia arba neužteka ir tt. Knyga didele 6x9 coliu, 480 puslapiu, ant geros standžios popieros spaudinta, su 71 paveikslelíais: mapu, gyvuliu ir tt..... **$2.00**

Ta pati, apdaryta audimu kietuose apdaruose, auksiniemis litaromis atspausti paraszai ant nugaros ir sveno. Preke... **$2.50**

**Istorija Suwienytu